

občina krško

Letnik IX.

Številka 14

15. november 1988

SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

November - mesec boja proti alkoholizmu

“Strokovnjaki in vsi, ki si prizadevajo v boju proti alkoholizmu, so si edini, da sta pijančevanje in alkoholizem danes najtežja socialno-zdravstvena problema. Alkoholizem pa ni le vzrok številnih telesnih in psihosocialnih bolezni in motenj, temveč je tudi neusahljiv vzrok tistih odklonskih pojavov, iz katerih priteka največ človeškega trpljenja.

Uničuje odnose znotraj družine, je eden glavnih vzrokov za prekinitve partnerstva in onemogoča kvalitetnejše medčloveške odnose. Prisoten je prav na vseh področjih življenja in dela. Je vzrok številnih problemov in delovnih nesreč, odsotnosti z dela, invalidnosti, prerane smrti, manjše produktivnosti ...

Zaradi vsega tega predstavlja alkoholizem tudi hudo obremenitev našemu gospodarstvu in zavoro družbenemu razvoju“.

Tako nekako je strnjena utemeljitev potrebe po družbeno organiziranem boju zoper alkoholizem. Številna raziskovanja so namreč pokazala, da je kaj malo alkoholikov, ki bi uživali v vsem, kar pijanstvo prinaša s seboj, in ki se mu ne bi radi uprli (vsaj včasih), če bi za to imeli dovolj lastne moči. Zato je več kot jasno, da pri tako usodnem in bolečem koraku (za zasvojenca) ne gre brez sodelovanja celotnega okolja in brez prisile, potreba po njej pa je seveda drugačna od primera do primera.

Ravno zaradi te potrebe po enotni akciji neposrednega alkoholikovega okolja je OK SZDL Krško sklenila poslati ob mesecu boja zoper alkoholizem vsem temeljnim samoupravnim okoljem in skupnostim dopis s spodbudo in vprašalnikom. Ob njem naj bi prišli tako do podatkov o tem, kaj je naša družba že storila, hkrati pa bi tiste, ki so preveč pasivni, opomnili in jim nakazali možne načine ukrepanja. **Najmanj, kar v nekem delovnem okolju lahko storijo, je to, da imajo pregled, koliko izgubljenih delovnih ur je zakrivil alkohol, koliko bolniškega staleža je “prispeval”, invalidnosti, socialnih problemov...** V okoljih, kjer je alkoholizem prejkone reden ali pogost pojav, bi vsekakor morali imeti tudi poročilo (podatke) o številu (o)zdravljenih in o njihovem kasnejšem obnašanju, vključevanju v družine, delovni proces, družbeno dogajanje in klube. Gotovo jim ne bi smelo manjkati niti stališč o tem, kaj vse bi kazalo storiti za reševanje te problematike in izkušenj z doslej uporabljanimi metodami.

Veliko bo akcija, ki naj bi novembra bila samo priložnostno okrepčljena, sicer pa naj bi potekala nepretrgano in organizirano skozi vse leto, dosegla že s tem, da bo nekaterim, ki so si doslej pred temi “zasebnimi” problemi zatiskali oči, dopovedala, da se te reči tičejo nas vseh skupaj in vsakega posameznika. Sicer se lahko zaradi objektivnih in subjektivnih okoliščin pretirano popivanje in zasvojenost z alkoholom kaj naglo še bolj razširita. Mimogrede se lahko iz nevtralnega problema spremeni v našega in se nas začne prseneto tikati.

Ob sprejemanju ustavnih amandmajev

Po dolgi in vroči politični jeseni smo se približali finalu sprejemanja ustavnih sprememb. Medrepubliška razhajanja glede ustavnih amandmajev so se polagoma zgladila, gotovo tudi zaradi modrih in strpnih sklepov 18. seje CK ZKJ. Slovensko politično vodstvo meni, da smo ob tem sprejemaju ustave Slovenci ohranili nedotaknjeno našo suverenost in pomembno vplivali na oblikovanje tistih amandmajev, ki bodo omogočili preново gospodarskega in političnega sistema. Takega mnenja pa niso nekateri naši razumniki, kot, denimo, sociolog dr. Peter Jambreč, ki je v eni izmed sobotnih prilog Dela ocenil predložene ustavne amandmaje kot krnive slovenske suverenosti. Podobno mislijo tudi pisatelji in pesniki, zbrani v Društvu slovenskih pisateljev.

Bajina Bašta:

Teden srbske kuhinje

Med 6. in 12. decembrom bo v krškem hotelu Sremič ponovno **Teden srbske kuhinje in glasbe**, ki ga bo spremljala prodajna razstava izdelkov domače obrti. Gre seveda za Krčanom že znane ročne izdelke (pletene, vezene, kvačkane...), ki jih prodaja “Mladost” iz Bajine Bašte. Njihovi izdelki so na zadnjem beograjskem sejmu “Moda '88” (17. in 18. oktobra) prejeli tri Zlate košute. Doslej so sicer že izvažali v Avstrijo in Nemčijo, sedaj pa se pripravljajo za intenziven nastop na zunanjem trgu.

Tokrat bodo gostinci iz naših dveh pobratenih občin zaokrožili že deseto obletnico svojega uspešnega sodelovanja in v krškem hotelu zatrjujejo, da je to razen protokolarnih odnosov edina delovna oblika sodelovanja, ki jo kolektivi obeh občin uspešno ohranjajo in dograjujejo skozi vsa ta leta. Zato nameravajo tudi prodajno razstavo “Mladosti” tokrat predstaviti širšemu krogu slovenskih prodajnih organizacij.

Nekateri pozivajo delegate, naj ne podprejo sprejema in ponovno terjajo odločitev o sprejemu ustavnih amandmajev na vseslovenskem referendumu.

Osebnostno sem prepričan, da bi blokada ustavnih sprememb pomenila nadaljnje poglobljene krize. Ekonomski sistem, ki smo ga vzpostavili z ustavo iz l. 1974, se je izkazal za (milo rečeno) gospodarsko neučinkovitega. Dogovorna ekonomija je doživela svoj zlom. Tržnega gospodarstva pa ne moremo uveljaviti, ako ne spremenimo obstoječe zakonodaje. Če bomo vztrajali pri starih ustavnih rešitvah, se nam obeta romunski standard.

Slovenci smo imeli ob obravnavi ustavnih sprememb preko 40 strani pripomb. Objektivno je potrebno priznati, da vsega tega nismo mogli uveljaviti. Tisto, kar je posebej pomembno, so bile tiste pripombe, za katere so v slovenski skupščini javno rekli, da če ne bodo uveljavljene, ne bodo dali soglasja. V žolčni ustavni razpravi na ravni federacije so iskali (ob vztrajanju članov komisije iz Slovenije) takšne rešitve, ki ne bi pomenile bistvenega

odstopanja od stališč slovenske skupščine. Tako je prišlo do oblikovanja nekaterih kompromisnih rešitev. Seveda se ob teh rešitvah pojavljajo različna tolmačenja. Možno je, da bodo nekatere razlage ustavnih amandmajev imele centralističen odmev. Temu se bo potrebno upreti ob sprejemanju zveznih zakonov, ki bodo temeljili na teh ustavnih določilih. Nadalje se bo potrebno zavzemati za večjo neodvisnost zveznega ustavnega sodišča.

Mi se naposled vendarle moramo zavedati, da živimo v Jugoslaviji in da ima vsak narod in vsaka narodnost svoje politične interese. Sožitje pa terja, da moramo kdaj pa kdaj svoj posebni interes podrediti skupnemu.

Črnogorci so, na primer, vseskozi zahtevali zbor združenega dela v zvezni skupščini, drugi zopet ukinitve republiških predsedstev, tretji zajemanje izjemnega dohodka v korist proračuna federacije, in še bi lahko našteval podobne primere, kd posebni interes ni bil uveljavljen.

Tovariš Ciril Ribičič je izjavil, da je hrvatska ustavna komisija z velikim navdušenjem spre-

jela ustavne amandmaje. Ne samo zaradi možnosti ekonomskih sprememb, temveč tudi zato, ker smo v bistvu Slovenci preprečili resnejše posege v federativno ureditev.

Franc Pipan

Naj sklenem.

Ako bomo sprejeli predložene ustavne spremembe, bomo imeli odprte pravne možnosti za oblikovanje takšnega gospodarskega in političnega sistema, s katerima bi lahko prišli iz krize. V zvezni skupščini že obravnavajo ali pripravljajo več kot ducat novih zakonov, ki bodo nadomestili dosedanje zakonodajo. Od teh predvidenih zakonov bodo gotovo najpomembnejši: zakon o podjetjih, zakon o lastni, zakon o delovnih razmerjih, zakon o vlaga-

nju tujega kapitala in zakon o bankah.

Nimamo več časa čakati. Evropa dirka pred nami, mi pa se z ideološkimi utežmi komajda premikamo. Odrzimo jih, vsaj nekatere - to nam ustavne spremembe ponujajo. Morda bomo zmanjšali zaostanek ali pa vsaj preprečili večji zaostanek. Sicer...?

Franc Pipan

SKZ in ZSKM Krško

Odpis prispevkov za zadnje četrletje bi omilil posledice letošnje pozebe in suše

V četrtek, 27. oktobra, je bil v Krškem seštev odbora Slovenske kmečke zveze in Zveze slovenske kmečke mladine Krško. Predsednik SKZ je navzoče člane odbora seznanil z dosedanjimi aktivnostmi kmečke zveze, ki doslej, žal, niso mogle preseči ravni pogovorov in dogovorov, tako da bo na konkretne rezultate treba še nekaj časa počakati. Beseda je tekla tudi o drugih vprašanjih, med drugim o možnosti za razbremenitev davčnih zavezancev.

V teh dneh tečejo v kmečki zvezi razprave o t.i. kmečki solidarnosti. SKZ Krško je to akcijo podprla in se namerava vključiti vanjo sama oziroma preko članov ZSKM. Možnosti za konkretne oblike solidarnosti (z delom, pomočjo ostarelim in oslabilim kmetom, skrbjo za obdelavo zapuščenih zemlji itd.) pa skuša SKZ poiskati skupaj s Centrom za socialno delo. Zaenkrat so se dogovorili o obobjestranskem obveščanju o stanju na terenu, kar je zelo pomembno za načrtovanje dela in izvajanje aktivnosti. Vsi pa so se strinjali, da se je problema za njegovo dolgoročno rešitev treba lotiti drugače: z vzpostavitvijo takih odnosov, da bo tudi za kmečkega proizvajalca, tako kot za vsakega drugega, DELO IN NJEGOVA VREDNOST tisto, kar bo zagotavljalo ekonomsko varnost njemu in njegovim

otrokem ter pokojnino po končanem aktivnem življenjskem obdobju.

Trenutno pa je za člane SKZ in vse ostale kmete najbolj aktualno vprašanje možnost odpisa 4. akontacije prispevkov za zavezance iz kmetijske dejavnosti. Izvršni svet SO Krško je 29. septembra že sprejel sklep o odpisu davka na katastrski dohodek za zadnje tromešje 1988, SPIZ Slovenije pa je predlagala, da se plačilo prispevkov za to obdobje preloži na 1. četrletje 1989. Kmetje so te poskuse za olajšanje njihovega položaja sicer pozdravili, vendar menijo, da jim vse skupaj ne bi kaj dosti pomagalo. Zato so na sestanku odbora sklenili, da na IS naslovijo prošnjo za **odpis vseh prispevkov** 4. akontacije. To utemeljujejo z naslednjim:

1. Davek na katastrski dohodek kmeta finančno ne obremenjuje toliko kot ostali prispevki, predvsem prispevek za pokojninsko-invalidsko in zdravstveno zavarovanje.
2. Komisija Medobčinskega inšpektorata Krško, ki je ocenjevala škodo po spomladanski pozebi in poletni suši, je ugotovila zmanjšanje proizvodnje za 60-90 odst. in s tem tudi izpad dohodka.
3. Z odpisom plačila prispevkov bi pomagali omiliti težave čistim tržnim proizvajalcem

in ostalim davčnim zavezancem iz kmetijstva, ki jim dohodek ne omogoča vplačila individualnega prispevka za SPIZ in zdravstveno varstvo. Po zadnjih podatkih je v občini Krško 216 kmetov, ki plačujejo prispevek po veljavni lestvici za pokojninsko-invalidsko zavarovanje in zdravstveno varstvo po zavarovalnih razredih, in 480 takih, ki plačujejo po minimalni prispevni stopnji.

4. SKZ meni, da so kmetje v občini Krško upravičeni do odpisa, nesmotrno pa se jim zdi ponovno ugotavljanje škode in ustanavljanje nove občinske komisije za to opravilo, saj je na voljo zapisnik Medobčinskega inšpektorata Krško, ki je škodo že ocenil.

Izvršni svet SO Krško je tako utemeljeno zahtevo podprl s pojasnilom, da jo je treba nasloviti še na SIS družbenih dejavnosti občine Krško ter poiskati sredstva (ok. 5 starih milijard), s katerimi bi nadomestili izpad prispevkov, ki bi nastal z odpisom 4. akontacije.

NAŠ GLAS – SKUPNE DELEGATSKÉ INFORMACIJE – Izdaja: INDOK center Krško – Naklada: 2400 izvodov – Odgovorni urednik: Ivan Kastelic – Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, tel. 71-768 – Tisk: TCP »Djuro Salaj«, TOZD Papirkonfekcija Krško – Glasilo je oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega

komiteja za informacije št. 421-1/72 z dne 5. marca 1980 – Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila ali pojasnila, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi teksti podpisani!

Delavci v vzgoji in izobraževanju v burnem letu 1988

Temelj vsake države je vzgoja mladih.

(Diogenes)

Če smo bili še pred kratkim nezadovoljni nad nezainteresiranostjo prosvetnih delavcev za družbena dogajanja, to danes ne moremo več biti. Dogodki zadnjega časa so nas preko sredstev obveščanja potegnili v vrtnec zanimanja za **vprišanja prenovitve življenja v Jugoslaviji**. Iz neposredne bližine spremljamo in tudi čutimo na lastni koži, kako se v naši družbi zapletamo v različna protislovja - tudi na področju vzgoje in izobraževanja. Vse manj velja načelo, da je področje šolstva tisto, ki smo mu priljubili zveneč naziv - dejavnost posebnega družbenega pomena... Generacije mladih odrasčajo in nas vse bolj kritično ocenjujejo, mi pa jim še zmeraj povečini predavamo, besedičimo, pridigamo...

Marsikdo, ki je prebral pismo "**Predstavnice zavozene generacije**" (letos spomladi ga je objavila neka slovenska revija), se je moral zamisliti. Nekaj stavkov: "...V šoli smo kar naprej poslušali o humani zasnovanosti, o enakopravnih odnosih, o bratstvu in enotnosti, o naši ognjeni preteklosti, ki nam je dala tako svetlo prihodnost."... "Prepričali so nas, da je v naši družbi za vse dovolj šol in kruha, da imamo vsi enako startno osnovo ne glede na poreklo."... "Bojim se, da vam bodo čez nekaj let očitali današnji šolarji še hujše napačne, kot jih sedaj mi vpijemo na glas in očitamo vsej družbi, ne le šolnikom."... Tako mladi! Kako pa mi?

V zadnjih mesecih največ govorimo o racionalizaciji. To naj bi bil rešilni ključ za izhod iz sedanje zagate, ko primanjkuje denarja celo za tisto, kar je dala družba pod pokrov zagotovljenega programa, da o dogovorjenem niti ne govorimo. Celodnevno osnovno šolo, ki jo je dr. Oskar Autor označil za "ta žalostni, a razumljivi konec nekega voluntarizma", smo kar na hitro začeli ukinjati. S povečano participacijo staršev smo dosegli, da se je ponekod število otrok v oddelkih podaljšane bivanja več kot prepolovilo. V nezadovoljivi meri sta prisotna fakultativni in dodatni pouk za uka željne in nadarjene učence. Starši vedno težje zmorejo strošek za glasbeno šolo. V srednjih šolah že uvajajo soudeležbo staršev pri nakupu učne tehnologije in za udeležanje programov interesnih dejavnosti. Mladi starši obupavajo, saj ni niti najmanjše možnosti za povečanje kapacitet vzgojno-raziskovalnih organizacij. To je le nekaj najbolj kričočih zagat, ki kažejo na vse večjo družbeno revščino in so razburkale začetek tega šolskega leta.

Pravkar naštetim stiskam se pridružuje **stalno nezadovoljstvo delavcev v vzgoji in izobraževanju zaradi osebnih dohodkov**. Znane so septembske stavke šolnikov v BiH in na Hrvaškem, v Sloveniji pa so bili učitelji najbolj glasni lansko jesen v Kopru in letos maja v Murski Soboti. Problem je v tem, da sicer

DAN DELAVCEV V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU OBČINE KRŠKO

sobota, 19. november 1988

ob 15. uri

v DKD E. Kardelja Krško

PROGRAM:

- 15.00 - prihod udeležencev in pogostitev
16.00 - STROKOVNE IN ZNANSTVENE OSNOVE ZA RAZVOJ ŠOLSTVA - predavanje dr. L. HORVATA, predsednika Komiteta za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo SRS
17.00 - pozdravna beseda delavcem v vzgoji in izobraževanju
- podelitev jubilejnih priznanj za 20 in 30 let dela v šolstvu
- zahvala delavcem, ki so se upokojili
- pozdrav delavcem, ki se prvič vključujejo v delo
Vmes bodo nastopili pevci Leskoviškega okteta.
18.00 - gledališka predstava v izvedbi SLG Celje:
Tone Peršak - PETER IN PAVEL, družbena satira

financiranje šolstva nekako sledi gibanjem osebnih dohodkov v gospodarstvu, vendar pa prihaja zaradi **prepočasnega objavljanja podatkov** do razlik v posameznih občinah in do trimesečnega odloga. Prav je, da sindikat zahteva tekoče usklajevanje osebnih dohodkov. Pri varčevalnih ukrepih v šolah morajo biti le-ti prizadeti šele na zadnjem mestu.

Vzgojnoizobraževalni sistem v naši družbi skoraj v celoti temelji na šoli. Še več! Zadnja leta je družba šoli obešala na njena ramena tudi naloge, ki niso več ozko vezane na vzgojo in izobraževanje; tako so šole morale sprejeti skrb za zdravo prehrano, za varstvo vozačev, za preživljanje prostega časa mladih, za različna srečanja in tekmovanja učencev, za zimске in poletne počitniške programe. Pa je šola dejansko dolžna in sposobna sprejemati levji delež vseh naštetih odgovornih nalog? Ta miselnost se je razvila tako daleč, da otroka, ki na cesti ne pozdravi odraslega, vprašamo: "Te v šoli niso naučili pozdravljati?" Kot da te elementarne vzgojenosti ni mogoče oblikovati že skozi družinsko vzgojo! Vzgojno učinkovanje je vendar družinska domena in šola pri tem vplivanju sodeluje le v smislu korekcije in nadgradnje.

Ena od osnovnih nalog šole vsekakor ostaja sistematično pridobivanje znanj in s tem odkrivanje ter razvijanje otrokovih zmožnosti. Tovariš Branko MIKULIČ, predsednik ZIS, je pred kratkim na Gorjupovih dnevih v Radencih poudaril, da nas bosta iz sedanje gospodarske krize **rešila le znanje in delo** in da so vsi ostali ukrepi za gospodarsko reformo drugotnega pomena. Znanje je tisti strateški

SEZNAM DELAVCEV JUBILANTOV, ZAPOSLENIH V VZGOJNOIZOBRAŽEVALNIH ORGANIZACIJAH V OBČINI KRŠKO

20 let

dela v vzgojnoizobraževalnih organizacijah:

1. Jelka Božič - učiteljica razrednega pouka
2. Marija Ferenčak - učiteljica predmetnega pouka
3. Martina Reberšak - učiteljica predmetnega pouka
4. Jožica Strajnar - učiteljica predmetnega pouka
5. Marija Avsec - kuharica

30 let

dela v vzgojnoizobraževalnih organizacijah:

1. Janez Korun - profesor
2. Franc Leben - profesor
3. Majda Štih - učiteljica razrednega pouka
4. Romana Grozina - učiteljica razrednega pouka
5. Metka Jovanovič - učiteljica klavirja
6. Marija Gabrič - učiteljica predmetnega pouka
7. Martin Lešnjak - učitelj predmetnega pouka, ravnatelj
8. Katica Ivanič - vzgojiteljica
9. Marija Učakar - vzgojiteljica
10. Jože Kostanjšek - hišnik

SEZNAM DELAVCEV, ZAPOSLENIH V VZGOJNOIZOBRAŽEVALNIH ORGANIZACIJAH, KI V LETOŠNJEM LETU ODHAJAJO V POKOJ ALI ZAKLJUČUJEJO DELO V KRŠKI OBČINI:

1. Ciril Plut - učitelj, ravnatelj
2. Jože Zupančič - učitelj, ravnatelj
3. Sonja Orožen - učiteljica razrednega pouka
4. Ljudmila Humer - učiteljica razrednega pouka
5. Ana-Marija Štiglic - učiteljica razrednega pouka
6. Ivanka Gorenc - učiteljica razrednega pouka
7. Stana Šepec - učiteljica razrednega pouka
8. Milica Šukič - učiteljica klavirja
9. Eva Ostrovršnik - strokovna učiteljica
10. Betka Župevc - vzgojiteljica
11. Breda Strel - vzgojiteljica
12. Marija Vanič - knjigovodja
13. Anica Božič - kuharica
14. Angela Dimc - čistilka
15. Kristina Pečnik - čistilka
16. Marija Liberšar - čistilka

faktor gospodarskega razvoja, ki pobere še zadnje družbene dinarje, da mu prav nič ne ostane za akumulacijo, za nove razvojne programe. In taki programi zahtevajo visoko usposobljene kadre, ki bodo izdelovali reči, v katere bo vgrajeno veliko domačega znanja. Kako naj se v te zahteve vključi šola, ki jo kar naprej klestimo? Slikovito je to situacijo orisal dr. Ludvik HORVAT: "In tako ostaja naša šola stalno na nekih razvojnih križpotjih in se niti ne zaveda, da stalno galopira v krogu nekega počasi propadajočega hipodroma." (Komunist, 2. septembra 1988).

Novi predsednik Komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo se je zavzel, da bi šolstvu morali **najprej dati osnovni materialni standard, šele potem bomo lahko določili osnovne izobraževalne zahteve, zahteve, ki veljajo v visoko razvitem svetu.** Meni tudi, da teh zahtev ne bomo izpeljali z vedno novimi reformami, ampak s permanentnim strokovnim delom na vseh področjih šolstva. V ta sklop zahtev se vključuje tudi program permanentnega strokovnega izpopolnjevanja pedagoških delavcev, ki nikakor ne more zaživet, saj zmanjkuje denarja že pri organizaciji aktivov za vzgojitelje in učitelje. Zagotavljanje potreb po materialnih osnovah je torej očitno.

Ob tej zahtevi pričakujemo, da **bodo svoj delež k prenovi šolstva prispevali tudi trije zakoni**, katerih osnutke bo še letos obravnavala Skupščina SR Slovenije. Pri tem mislimo na zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o usmerjenem izobraževanju, zakona o pedagoški službi in zakona o svobodni menjavi dela na področju vzgoje in izobraževanja. Zlasti zakon na področju usmerjenega izobraževanja bo prinesel vrsto sprememb, saj je treba to šolstvo racionalizirati in hkrati upo-

števat dosežane izkušnje ter rezultate evalvacijskih raziskav. Osnovni cilj vseh prizadevanj pa mora biti taka srednja šola, ki bo mlade ljudi navajala na odgovoren odnos do dela in delovne discipline in ki bo mladim ljudem dala vedeti, da je učenje resno delo, ki ne dovoljuje preračunljivosti.

Kakšna naj bo potem šola za čas, ki prihaja? O tem se je veliko govorilo na posvetu ob 30-letnici enotne osnovne šole konec septembra v Ljubljani. Za nove pobude se je zavzel tudi dr. Oskar AUTOR s Pedagoške fakultete Maribor. Ko je ponudil različne alternative, se je zavzel za revizijo vsebin sedanjega temeljnega programa, za uvedbo dodatnega pouka že na razredni stopnji, za ukinitvev gospodinjstva in DMV ter vključitev njunih vsebin v ostale predmete. Celotno vzgojnoizobraževalno delo naj bi bilo prežeto z notranjo (didaktično) diferenciacijo in gibljivo (nivojsko) diferenciranim poukom.

Na omenjenem posvetu je svoja razmišljanja predstavil tudi dr. Franc Strmčnik, ko je analiziral nekatere posebnosti današnjega časa.

- Že zdavnaj bi morali **pokopati iluzije o brezkonfliktnem socializmu**, monolitni družbi in šoli. Država in oblast si posameznika ne moreta več podrežati. Šola mora podpirati vrednostno heterogenost in se osredotočiti na avtentične socialne vzgojne norme, ki so skupni vrednostni imenovalce različnih samoupravnih subjektov.
- Za **učencev svoboden socialni razvoj** ni pomembna le njegova pripadnost širši skupnosti, marveč tudi možnost, da si to pripadnost bogati z individualiziranim in svobodnim izbiranjem.
- Z **univerzalnejšo naravnostjo** naprednih družbenih subjektov je treba šolo zavarovati pred tveganim vezanjem na premalo preizkušeno dnevno socialno ideologijo in politiko. Za šolo je bridro spoznanje, da obstoječi socializem ni tisti, za katerega smo si prizadevali. Šolstvu je nujno potrebno zagotoviti relativno svobodo, da skupaj s starši, učenci in napredno javnostjo sodeloča, katere socialne in moralne norme so vredne njegove stree.

V času, ko slovenski in jugoslovanski družbeni prostor doživlja prodor demokratičnih pobud, je prav, da tudi šolstvo zajame val pluralizma pogledov in misli. V življenjski šoli se naj odražajo alternativna gibanja: skozi pionirsko in mladinsko organizacijo bi morala šola postati celo pobudnik novih gibanj! Le tako se bomo približali aktualni zahtevi - šola po meri učenca...

Ivan MIRT

SEZNAM DELAVCEV, KI SE LETOS VKLJUČUJEJO PRVIČ V VZGOJNOIZOBRAŽEVALNO DELO NA ŠOLAH IN VRTCIH V OBČINI KRŠKO:

1. Jelka Kolar - učiteljica razrednega pouka
2. Metka Zelič - učiteljica predmetnega pouka
3. Karolina Vegelj - učiteljica klavirja
4. Tatjana Poharc - učiteljica NOG in kitare
5. Doroteja Pavkovič - vzgojiteljica
6. Lidija Stipanič - vzgojiteljica

Sklic sej zborov SO Krško

Vsi zbori SO Krško bodo zasedali v **torek, 22. novembra**. Seje se bodo začele ob **15. uri**.

Delegati bodo obravnavali

- poročilo stanju ekološke ogroženosti v občini Krško s predlogom ukrepov za izboljšanje stanja /ZZD, ZKS, DPZ str. 7
- oceno položaja in vloge družbenih dejavnosti v občini Krško /ZZD, ZKS, DPZ str. 11-14
- poročilo o delu ZKPO v DO Kovinarska v času ukrepa družbenega varstva /ZZD, ZKS, DPZ str. 9-10
- predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davku na promet nepremičnin v občini Krško /ZZD, ZKS str. 7
- osnutek odloka o davkih občanov /ZZD, ZKS str. 7
- predlog sklepa o soglasju k statutu Osnovne šole in vzgojnovarstvene enote Gorjanskega bataljona Podbočje /ZZD, ZKS str. 7
- predloge za izvolitve in imenovanje /ZZD, ZKS, DPZ str. 7
- predloge in vprašanja delegacij /ZZD, ZKS, DPZ

Kandidat za člana
predsedstva SR Slovenije:

Ivan Ribnikar

Dr. Ivan Ribnikar se je rodil 8. marca 1936. Diplomiral je na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Od januarja 1961 je zaposlen na Ekonomski fakulteti Boris Kidrič Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, sedaj kot redni profesor. Stopnjo magistra ekonomije s področja monetarno-kreditne problematike je dosegel aprila 1966 na ekonomski fakulteti v Skopju in doktorat iz ekonomije januarja 1969 v Ljubljani.

Objavil je številna znanstvena in strokovna dela. Za njegovo znanstveno delo je značilno, da so praktično vsa dela tesno povezana

s kreditno-monetarnimi problemi našega ekonomskega sistema in gospodarskega razvoja. Njegovo delo je usmerjeno v snovanje boljšega jugoslovanskega gospodarskega, predvsem pa denarnega, kreditnega in bančnega sistema.

Praktične izkušnje si je pridobil v povezavi s svojim znanstveno-raziskovalnim delom za razne institucije Narodno banko Jugoslavije, Narodno banko Slovenije, Združenje bank Jugoslavije, pa tudi v okviru različnih raziskovalnih projektov, pri katerih je sodeloval. Deset let je bil član sveta Narodne banke Slovenije in več let tudi član delovne skupine zveznih družbenih svetov za kreditno-denarni in bančni sistem.

Ima bogate pedagoške izkušnje, njegova predavanja so razumljiva, jasna in temelje na sodobnih pedagoških prijemih. Zavzema se

Socialistična republika Slovenija
SKUPŠČINA OBČINE KRŠKO
Cesta krških žrtev št. 14
Številka: 1-06-23/88
Datum: 9/11-1988

Na podlagi določil 163. člena Statuta občine Krško (Skupščinski Dolenjski list, št. 12-125/82)

SKLICUJEM

4. skupno sejo zboru združenega dela,
zboru krajevnih skupnosti in družbeno-političnega
zboru
skupščine občine Krško,

ki bo v **TOREK, 22.11.1988 ob 15. uri**
v sejni dvorani "A" SO Krško.

ZA DNEVNI RED PREDLAGAM:

1. Izvolitev predsedstva skupne seje za izvedbo volitev
2. Nadomestne volitve člana Predsedstva SR Slovenije
3. Razglasitev volilnega izida

Prosim delegate za udeležbo!

Pred skupno sejo se boste delegati zborov zbrali na ločenih sejah, da bomo ugotovili udeležbo oziroma sklepčnost!

Predsednik
skupščine občine Krško
Zoran ŠOLN

za vključevanje študentov v znanstveno-raziskovalno delo. V predavanja kontinuirano vključuje snov, ki je rezultat njegovega znanstveno-raziskovalnega dela ter tudi tujih znanj; tudi na ta način seznanja študente z aktualnimi problemi našega ekonomskega sistema. Predaval je oz. še predava na podiplomskih tečajih na ekonomskih fakultetah v Zagrebu, Beogradu, Skopju, Ljubljani in Mariboru, nadalje na šoli za poslovodne kadre in tečajih za funkcionalno izobraževanje.

Ves čas je aktivno vključen v delo družbenopolitičnih organizacij ter samoupravnih organov na fakulteti. Bil je predstojnik katedre za politično ekonomijo, vodja študijske komisije, prodekan za študijske zadeve, predsednik komisije za pedagoški proces in analizo študija, predstojnik odbora za znanstveno-raziskovalno delo na fakulteti in predstojnik podiplomskega študija.

Poleg zadolžitve na fakulteti je opravljal še vrsto funkcij zunaj nje. Bil je član uredniškega odbora Ekonomske revije, revije Finansije, član uredniškega odbora Bančnega vestnika, član raziskovalnega sveta Narodne banke Jugoslavije in član znanstveno-raziskovalnega sveta Narodne banke Slovenije. Sedaj je član komisije zveznega izvršnega sveta za pripravo reforme gospodarskega sistema.

Ljubljana, 28. 10. 1988

Posavski likovniki se predstavljajo

17. novembra ob 18. uri bo v razstavišču brežiškega muzeja otvoritev regijske likovne razstave, na kateri so bodo s svojimi novejšimi stvaritvami predstavili posavski likovniki iz brežiške, krške in sevniške občine. Razstava, katere organizatorji so zveze kulturnih organizacij naštetih občin, bo kasneje prenesena tudi v Krško in Sevnico.

Iz krške občine bodo na regijski likovni razstavi sodelovali: Stane Fabjančič, Slavica Jensenko, Alojz Pirc, Pavel Predanič, Ivan Romih in Viktor Zemljak.

Pa še o dveh osebnih razstavah Pavla Predaniča:

V ljubljanskem Domu sindikatov bo mesec dni na ogled 10 njegovih slik, v republiškem sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici pa bo enak čas razstavljenih 8 Predaničevih stvaritev.

Predlogi in vprašanja delegacij

Na septembrskem zasedanju se je v zboru krajevnih skupnosti ponovno pojavilo vprašanje o odvozu kosovnih odpadkov. Kostak je julija letos že posredoval svoj odgovor o tej zadevi, vendar delegati z njim že takrat niso bili zadovoljni. Zato je delegacija KS Krško znova zahtevala, da izvršni svet naloži Kostaku, naj končno poskrbi za odvoz teh odpadkov.

V zboru združenega dela se je delegat TCP (Mirko Arh) zavzel za to, da naj bi pristojne službe nadzorovale, da bodo investitorji KATV ponovno asfaltirali tiste dele cest, ki jih bo treba prekopati zaradi kableskega voda.

Isti delegat je zahteval tudi pojasnilo o začetku gradnje avtobusne postaje v Krškem, ki naj bi se bila po napovedih začela že avgusta. Silvana Mozer, predsednica občinskega komiteja za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora, je povedala, da je investitor gradnje Izletnik Celje, da je potekel rok za izbiro izvajalca del in da zato ni več nobene ovire, da se gradnja ne bi pričela.

Delegat SOP-a (Janez Blatnik) je imel pripombo o funkcionalnosti semaforja v Krškem (posebno zjutraj in ob 14. uri). Menil je, da bi morala biti daljši čas odprta smer Videm-Leskovec kot pa smer Drnovo-Celje, na kateri je promet redkejši.

S septembrskega zasedanja

Tudi na zadnjem zasedanju zborov občinske skupščine udeležba ni bila kdove kako množična; a delegatov je bilo vendarle še toliko (v ZKS 17, v ZZD 27), da so lahko veljavno odločali.

Tako so brez pomembnejših pripomb sprejeli:

- (ustno) poročilo o delu OŠTO v preteklem letu,
- spremembe in dopolnitve občinskih družbenih planov,
- spremembe in dopolnitve odloka o lokacijskem načrtu razdelilne trafo postaje 400/100 kV z razpletom daljnovodov,
- odlok o pogojih za odvajanje odpadnih in padavinskih voda na območju občine Krško,
- sklep o spremembi statuta sveta posavskih občin,
- sklep o imenovanju Borisa Pavlina, dipl. pravnika, za sodnika Temeljnega sodišča v Novem mestu.

Ostale točke dnevnega reda so bile deležne bolj ali manj obsežne razprave.

Delegati v zboru združenega dela so sicer menili, da je bilo poročilo o gospodarjenju dobro pripravljeno, očitali pa so mu, da je bil tisti del, ki obravnava rezultate poslovanja v prvem polletju 1988, časovno že preveč odmaknjen, saj je prišel v obravnavo v času, ko smo se bližali že tritrtletnim rezultatom poslovanja.

Delegat TCP (Mirko Arh) je opozoril na negativne učinke neselektivnosti zakona o omejevanju osebnih dohodkov ter se zavzel za sprostitev OD in nagrajevanje po rezultatih dela, prav tako pa tudi za sprostitev akumulacije za investicijske namene. Terjal je odgovor o tem, kdaj se bo začel v naši občini izvajati program razbremenitve gospodarstva s toliko napovedovanim zmanjšanjem obveznosti DO. Hkrati je opozoril na motnje v delovanju družbenih dejavnosti, ki jih bo povzročilo zmanjšanje prispevnih stopenj; menil je, da se priliv sredstev za zdravstvo, izobraževanje in pokojninsko zavarovanje ne bi smel zmanjševati, medtem ko bi ostale družbene dejavnosti to lažje prenesle. Prav tako bi po njegovem mnenju morale družbenopolitične skupnosti zmanjšati svojo porabo.

Na večkrat postavljeno vprašanje o znižanju prispevnih stopenj je odgovoril Tone Šulc, predsednik občinskega komiteja za družbene dejavnosti. Povedal je, da so imele SIS družbenih dejavnosti po določitih zakona o omejitvi razpolaganja z delom družbenih sredstev za porabo v l. 1988 v obdobju januar-avgust 2,5 milijarde din fiktivnih presežkov, na drugi strani pa že porabljenih, a neplačanih 3,5 milijarde din obveznosti, od tega:

- 2,5 milijarde - fakture bolnišnic (zdravstvena skupnost)
- 800 milijonov neplačanih refundacij (skupnost otroškega varstva)
- 200 milijonov refundacij za odsotnosti z dela zaradi bolezni.

Zaradi že omenjenega zakona, je povedal Tone Šulc, so se prispevne stopnje znižale za 7,57 odst. Istočasno pa se postavlja vprašanje, kako nadomestiti po zakonu odvzeta sredstva za izvajanje dejavnosti, saj tudi s predlaganimi varčevalnimi ukrepi v zdravstvu, šolstvu itd. ne bo mogoče rešiti problema socialne varnosti, ki se nenehno zaostruje.

Delegati družbenopolitičnega zbora pa so v razpravi posredovali naslednje pobude, stališča in predloge:

- Pregledati moramo, ali imamo narejene programe za razvoj obrti; če jih imamo, jih je treba strokovno oceniti in vanje usmeriti denar iz posebnega sklada.
- Polletno poročilo o gospodarjenju je informacija o stanju in osnova za ukrepe, s katerimi naj bi ugotovljene težave čim hitreje odpravili. Poročilo mora biti osnova za hitro akcijo odgovornih v združenem delu in izvršnem svetu SO.
- Delovanje delegatske skupščine oziroma njenih zborov bi morali spremeniti. Predvsem bi morali sproti preverjati uresničevanje sprejetih sklepov, DPZ pa bi moral svoje pobude ter stališča sproti posredovati zboroma združenega dela in krajevnih skupnosti. - Delegatska skupščina bi morala biti bolj operativna.
- Posebno pozornost bo treba ta čas posvetiti razmeram v družbenih dejavnostih.
- Poročilo o razmerah v DO Kovinarska naj pride na delegatske klopi še to jesen.
- Čim prej je treba uresničiti sklep DPZ, da odgovorni v Krškem namestijo ekološko tablo.

Ob obravnavi predloga odloka o lokacijskem načrtu KATV Krško so delegati sprejeli nekatere dopolnitve, ki natančno opredeljujejo etapnost izgradnje in obvezujejo investitorja, da bo po prekopih poskrbel za sanacijo površin (asfaltiranje prekopanih cest!) v ta to določenih rokih.

Že večkrat obravnavani predlog odloka o pokopališkem redu občine Krško so delegati tokrat sprejeli, potem ko je predlagatelj dopolnil sporni 24. člen z določilom, da se potrebna finančna sredstva za izgradnjo mrljskih vežic opredelijo v planskih dokumentih SKIS in krajevnih skupnosti.

Delegacija Obrtnega združenja Krško je ob obravnavi osnutka aneksa k dogovoru o usklajevanju davčne politike za obdobje 1986-1990 imela pripombo o plačevanju davkov za poslovne prostore; njeno mnenje je, da se ta davek sploh ne bi plačeval:

- kadar lastnik prostora ne more oddati niti ga prodati;
- po upokojitvi lastnika ali prenehanju dejavnosti zaradi bolezni.

Ta pripomba je bila skupaj z (že objavljeno) pripombo izvršnega sveta SO Krško posredovana predlagatelju osnutka aneksa.

*Delegati in vsi občani
SO Krško:*

O ekološki problematiki našega okolja

Ena izmed točk dnevnega reda tokratnega zasedanja zborov SO Krško je tudi obravnavanje poročila o stanju ekološke ogroženosti v občini, ki ga je pripravila delovna komisija izvršnega sveta pod vodstvom dipl. biologa Petra Žiganteja.

Na podlagi dela te komisije je že ob koncu lanskega leta nastalo temeljito in zato dokaj obsežno poročilo, ki ga je vodstvo naše družbenopolitične skupnosti sklenilo preveriti v široki javni razpravi. Razpravo bo organizirala občinska konferenca SZDL, saj je pred nami vsi problemi, ki neposredno zadevajo vsakega pripadnika naše skupnosti. Zato je celovito gradivo (poročilo), ki so ga prejeli vodje delegacij v zborih SO Krško, le prvi korak v javni razpravi. Takoj ko se bodo delegati v skupščinskih zborih do gradiva opredelili in morda nanizali dodatne predloge, bomo povzetek poročila objavili v posebni številki Našega glasa. Njegova naklada bo povečana, tako da ga bodo lahko prejeli in prebrali vsi, ki bodo to želeli. Nesmiselno bi bilo objavljati dokaj obširen povzetek dvakrat, zato prosimo občane, da z razumevanjem sprejmejo našo odločitev. Seveda se zavedamo tudi možnosti, da se delegati ne odločijo za javno razpravo, a temeljita informacija o tej problematiki bo vsekakor koristila nam vsem.

Valorizirane lestvice davčnih osnov

V skladu z 10. členom zakona o davku na promet nepremičnin in 27. členom dogovora o usklajevanju davčne politike za obdobje 1986-1990 (z aneksi) se lestvice davčnih osnov za davek na promet z nepremičninami (nezazidanimi stavbnimi zemljišči, gradbenimi objekti) vsako leto valorizirajo s količnikom porasta cen gradbenih objektov v družbeni lasti, ki ga ugotovi republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora. Letos ugotovljeni količnik znaša 2,29.

Zaradi valorizacije je treba vsako leto spremeniti občinski odlok o davku na promet nepremičnin, in sicer tiste člene, ki vsebujejo lestvice davčnih osnov. Zato je izvršni svet SO Krško predložil delegatom v sprejem predlog za spremembo 2. in 3. točke 2.

člena odloka o davku na promet nepremičnin v občini Krško, ki je bil objavljen v Ur. listu SRS, št. 1/87 in 1/88.

Ker pa je ugotavljanje valoriziranih lestvic in objava le-teh povsem tehnična zadeva, izvršni svet predlaga še **dopolnitev 3. člena** omenjenega odloka z določilom, da bi bil za valorizacijo in objavo lestvic pooblaščen izvršni svet. To bi postopek poenostavilo in pocenilo; te lestvice so namreč enake za celo SR Slovenijo in se valorizirajo po enakem postopku, kot ga predlaga izvršni svet.

Spremembe in novosti v odloku o davkih občanov

Odlok o davkih občanov se menja na osnovi novega zakona o davkih občanov in osnutka aneksa k dogovoru o davčni politiki za obdobje 1986/90, o katerem smo v Našem glasu že pisali in so ga delegati že obravnavali.

Zaradi pogostih sprememb je pripravljeno prečiščeno besedilo odloka in osnutku, sprememb oz. novosti je precej, najpomembnejše pa so naslednje:

Davek iz kmetijske dejavnosti

- Pri davku iz kmetijske dejavnosti je predlagano povečanje stopenj davka, če zemljišča niso obdelana v skladu z zakonom o kmetijskih zemljiščih. Namen tega ukrepa je pospeševanje obdelave zemlje, povečana proizvodnja hrane...

- Zavezanci davka iz kmetijske dejavnosti, obdavčeni po dejanskem dohodku ali v pavšalu, so izenačeni z zavezanci davka iz gospodarske dejavnosti, obdavčenimi po dejanskem dohodku ali v pavšalu.

Davek iz gospodarske dejavnosti

- Občutno so povečane olajšave v obliki znižanja davčne osnove za zavezance, obdavčene po dejanskem dohodku, ter v obliki znižanja letnega zneska davka za pavšalno obdavčene zavezance.

- Povečane so olajšave za začetnike.
- Na novo je uvedena olajšava za vse zaposlene delavce (doslej le za novo zaposlene), ter olajšave za zavezance - invalide in zaposlovanje pripravnikov.

Tako pri zavezancih za davek iz kmetijstva, kot pri zavezancih davka iz gospodarske dejavnosti se bodo priznavale olajšave za vlaganja v sanacijo virov onesnaževanja okolja.

Davki od premoženja

- Uvedena bo oprostitev davka na dohodke, dosežene z oddajanjem stanovanjskih prostorov mladim družinam. S tem naj bi pospešili hitrejše razreševanje stanovanjske problematike.

- Davek na premoženje in sicer na poslovne prostore naj bi se povečal, kadar jih lastnik ne uporablja ali ne oddaja. Namen tega davka je povečati izkoriščenost obstoječih poslovnih prostorov.

Predlagano je tudi, da bi v bodoče lestvice in nominalne zneske pri vseh vrstah davkov, ki se vsako leto valorizirajo s količniki, ki jih določajo republiški organi, valoriziral in objavil občinski izvršni svet. Namen tega ukrepa je skrajšanje in pocenitev postopka.

Natančneje je opredeljeno ter usklajeno z Obrtnim zakonom tudi poročstvo za davčne obveznosti.

Vse lestvice in nominalni zneski so sicer v osnutku valorizirani, vendar bodo zneski katastrskega dohodka spremenjeni v skladu z novim izračunom katastrskega dohodka.

Soglasje k statutu

Normativno-pravna komisija pri SO Krško je prejela zahtevek za izdajo soglasja k statutu Osnovne šole in vzgojnovarstvene enote Gorjanskega bataljona Podbočje. Komisija je obravnavala omenjeni statut, k njemu dala svoje pripombe in delavci osnovne šole so z njimi svoj statut uskladili. Komisija predlaga delegatom, da izrečejo soglasje k statutu, ker to zahteva zakon o osnovni šoli.

Predlog za imenovanje

Za namestnika javnega tožilca Temeljnega javnega tožilstva v Novem mestu je predlagan Alojz Poljšak iz Črnomlja.

A. Poljšak je diplomiral na pravni fakulteti l. 1983 in l. 1988 opravil pravosodni izpit. Svoje poklicno delo je doslej opravljal v Beltu v Črnomlju in pri Temeljnem javnem tožilstvu v Novem mestu, najprej kot pripravnik in nato kot strokovni sodelavec. Med pravosodnimi delavci TJT velja za prizadevnega in vestnega pravnikarja. Temeljni javni tožilec v Novem mestu ocenjuje, da je kandidat primeren za opravljanje funkcije namestnika javnega tožilca.

Javni tožilec SRS predlaga skupščinam občin Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje, da Alojza Poljšaka imenujejo za namestnika javnega tožilca v Novem mestu.

Gostinci hotela Sremič:

Uspešni na gostinsko-turističnem zboru v Postojni

V Postojni je bil letos (25. in 26. oktobra) že 36. gostinsko-turistični zbor in krški gostinci so se ga tokrat udeležili že petnajstič. V zadnjih desetih letih ekipa sremiškega hotela ni prišla domov brez dosežene pomembne uvrstitve na strokovnih tekmovanjih. Direktor hotela Peter Markovič je (nekako mimogrede, za nazaj) omenil, da so njihovi delavci doslej že osemkrat prejeli zlato medaljo na strokovnih kulinarčnih razstavah. To je bil še plod znanja in dela sedaj upokojenih Štefke Colarič in Jelke Poljanec, ki sta obe nekoč vodili kuhinjo. Tako je v lepi tradiciji sedanja vodja hotelske kuhinje Milena Kerin zadnja tri leta zapored osvojila zlato medaljo z razstavo narodnih jedi, letos pa je v kulinarčnem delu tekmovanja "pobrala" kar tri srebrne medalje z razstavo izredno kakovostnih in za pripravo zahtevnih jedi iz divjačine. Seveda je bilo za doseg takega uspeha odločilno sodelovanje celotnega kolektiva, zlasti kuhinjske ekipe, in Milena Kerin tega ni pozabila poudariti.

Hotel Sremič se je letos na postojnskem zboru prvič pojavil s samostojno tekmovalno ekipo in ker je imelo celotno srečanje za vodilno temo "jesen v naravi in običajih", so tja

Od leve: Danica Strnad, Peter Markovič, Milena Kerin, Lojzka Škafar, Etko Petrič in Anica Drmaž poleg osvojenih priznanj s postojnskega srečanja gostinsko-turističnih delavcev.

Izvršilni odbor Splošnega združenja gostinstva in turizma Slovenije je podelil priznanje z zlato plaketo za pospeševanje kakovosti gostinskih storitev Danici Strnad iz krškega hotela Sremič. Predlog za priznanje je dala Medobčinska gospodarska zbornica za Posavje; za Slovenijo so v tej kategoriji letos podelili štiri priznanja.

uveljavljanja v širšem okolju. Eden takih učinkov je tudi ta, da sta letošnje martinovanje na mah "odkupili" dve agenciji za svoje skupine gostov. Res pa je, da so sledili splošnemu načelu postojnskega srečanja, ki zavrača "posodobljeno" martinovanje, sprevrženo v nezmerno pitje mladega vina, in se

zavzema za obujanje izvornih običajev ob tem vinogradniškem prazniku. Posledica in vzrok vsega tega pa je seveda neomajen sklep, da se bodo krški hotelski delavci redno udeleževali podobnih srečanj tudi v prihodnje, ne glede na to, kolikšen strošek predstavljajo za kolektiv.

poslali tudi Anico Drmaž, vodjo kuhinje kostonjeviške restavracije Pod Gorjanci. Njen prispevek je bila priprava divjačinskega golaža v kotličku na prostem, vpričo gostov "in postojnske ledene burje", so dodali. Obiskovalci so seveda pokazali veliko mero navdušenja za tak način priprave hrane in v krškem hotelu so se odločili, da ga bodo v prihodnje ohranili kot redno obliko ponudbe svojim gostom. Peter Markovič je med delovnimi načrti omenil tudi možnost (željo), da bi na pomlad organizirali tekmovanje lokalnih mojstrov (ljubiteljev) kuhanja v kotličku. Ravno tako so sklenili tri nagrajene jedi (divjačinsko pasteto, srnetino s kostonjevimi cmocki in golaž iz divjačine s širokimi špinačnimi rezanci) vključiti v redni jedilnik restavracije Tri lučke.

V krškem hotelu se zavedajo, da so uspehi, doseženi na takih prireditvah, zelo učinkovita reklama za njihovo hišo in možnost hitrega

Nov prospekt

Skupni dosežek gostinsko-turističnih delavcev Posavja, Dolenjske in Bele krajine

Izšel je že četrti turistični prospekt Posavja, Dolenjske in Bele krajine. Zasnovan je tako, da omogoča širšo predstavitev turistične ponudbe teh krajev, ne glede na občinske in regionalne meje, saj jih gost, ki pride od daleč, dejansko ne loči in se zanje ne meni kaj prida. Zanj je pomembna celovita podoba kraja, njegovih prebivalcev, folklorne, drugih zanimivosti, skratka - celotne turistično-gostinske ponudbe, ki ji kaže šele v kraju bivanja (obiska) dodati razglednico, natančnejše podatke o naselju, hotelu, v katerem biva, in vsem ostalem, kar bi ga utegnulo zanimati ali mu koristiti. Tega načela so se snovalci in naročniki prospekta držali, zato je hkrati s

tem izšel tudi prospekt Posavja, medtem ko "hišne" letake in ostale podrobnejše informacije še pripravljajo.

V začetku decembra bodo organizirali "Dneve posavskega turizma", v okviru njih pa bodo slovenski in jugoslovanski javnosti predstavili enotno turistično ponudbo Posavja za leto 1989, hkrati s promocijo novih prospektov. V okviru prireditve bodo predstavili kulinarčno ponudbo družbenih in zasebnih gostincev, aktiva kmečkih žena, razstavo izdelkov domače obrti in spominkov (pletarji, lončarji...), nastope folklornih skupin, degustacijo vin posavskega vinogradniškega rajona, video film... Organizatorji prireditve upajo, da bodo s pomočjo take prireditve prišli tudi do kakovostnih spominkov, za katere bi lahko organizirali tako proizvodnjo kot prodajo.

Večinoma kakovostne fotografije in sodoben oblikovalski pristop ter soliden tisk so ob sodelovanju vseh zainteresiranih dali Posavju in njegovi širši okolici prospekta, ki sta jima lahko v ponos. Zato smo sklenili nekaj teh listov objaviti tudi mi. Prospekti so namreč namenjeni gostom, Naš glas pa domačinom...

Novemu prospektu na rob

Prospekt Posavja je izšel v nakladi 50.000 izvodov, oblikoval ga je Zvone Pelko iz "Design biroja" v Ljubljani, besedilo zanj pa je napisal dr. Janez Bogataj in je prevedeno v šest jezikov. "Nismo želeli objaviti fotografij hotelskih fasad," pravi Peter Markovič, "ampak bodočemu gostu predstaviti celovito podobo kraja, ljudi, ki v njem živijo, in običajev."

Kovinarska je sedaj veliko bolj stabilna, vendar sanacija še ni končana

V DO Kovinarska je bil ukrep družbenega varstva uveden konec septembra 1986 in je trajal do 30.6.1988. V tem času jo je vodil začasni kolektivni poslovodni organ (ZKPO), katerega sestava se je spreminjala glede na okoliščine in razpoložljive kadre. Delo ZKPO in rezultate poslovanja DO je sproti spremljala in nadzorovala sanacijska komisija, ki jo je imenovala SO Krško. ZKPO je komisiji redno dostavljala poročila o svojem delu in rezultatih poslovanja DO. Zadnje tako poročilo, ki je (skupaj s poročilom o rezultatih poslovanja v prvem polletju 1988) namenjeno tudi obravnavi v skupščini, je ZKPO izdelal za celotno obdobje trajanja družbenega varstva, in njegovo vsebino povzemamo v nadaljevanju.

Kovinarska je l. 1986 zaključila z izgubo v višini 1.520 milijonov din. Izguba je nastajala že nekaj let pred tem, vendar jo je razkrila šele t.i. afera z Luko Koper. Takrat so bili medsebojni odnosi že hudo moteni, razmere na tržišču katastrofalne, proizvodnja nezasedena. DO je izgubila "dobro ime". Vse to je narekovalo uvedbo ukrepa družbenega varstva.

Izkazana izguba se je najprej znižala na 1.360 milijonov din - po izločitvi TOZD Dole skupaj z njenim deležem izgube. Ostala izguba je bila pokrita z združenimi sredstvi rezerv, gospodarstva Posavja, članic ZPS in delno z lastnimi sredstvi rezerv ter skladi DO

pri TPB Krško, kar so bila kvalitetna in dolgoročna sredstva; približno tretjino izgube pa so pokrili s sredstvi pod komercialnimi pogoji, kar je bilo zelo drago.

DO je začela sanacijo brez kakršnih koli dolgoročnih virov za obratna sredstva. To je pomenilo omejene možnosti tudi za delovanje ZKPO. Ta organ je takoj izdelal sanacijski program in ga razdelil na tri področja:

- organizacijo in organiziranost
- finančno področje
- programsko in tržno področje

Organizacija in organiziranost

Ta del programa je bil prvi uresničen. Nova organiziranost DO kot enovite organizacije je povzročila znane probleme s tehnološkimi višji delovne sile in do 30.6. letos je ostalo še ok. 30 delavcev iz tega "viška". Končno stanje pa je tako, da je od 711 zaposlenih (skupaj s TOZD Dole) konec l. 1986 danes ostalo okoli 470 delavcev.

Finančno področje

Brez lastnih obratnih sredstev in brez dolgoročnih virov za trajna obratna sredstva je bila DO popolnoma odvisna od tujih sredstev. Tako so kapitalni stroški že l. 1986 dosegli 35,5 % v strukturi celotnega prihodka.

Zato se je ZKPO osredotočil na urejanje interne ekonomije in si tu zastavil naslednje cilje: znižati stroške na vseh področjih, znižati zaloge, maksimalno prenesti stroške financiranja zalog na kupce, prodati nekurantne zaloge in gotove izdelke. Vztrajali so pri proizvodnji brez zalog oziroma z minimalnimi zalogami.

Poslovno leto 1987 jim je uspelo zaključiti pozitivno. Delovna in tehnološka disciplina se je počasi izboljševala, ravno tako organizacija poslovanja - vendar še danes ni dosegla zaželeno ravni.

Leto 1987 je torej imelo pozitiven poslovni izid, vendar rezultati niso bili dobri. Prvo četrtletje 1988 so zaključili pozitivno z okoli 220 milijoni din ostanka dohodka. Vendar je treba povedati, da za imenovani obdobji niso opravili revalorizacije avansov.

Od februarja 1988 se je slabšala zasedenost zmogljivosti, a kljub temu se objekti niso zaključevali v roku. Čeprav so bile ponudbe številne in vrednosti odprtih ponudb velike (50- 60 milijard), so kupci zavlačevali podpisovanje pogodb zaradi zapiranja finančnih konstrukcij. Pozitivno pri vsem je vsaj to, da se je povrnilo zaupanje kupcev v Kovinarsko.

Ves čas so bili velik problem nizki osebni dohodki, ki so močno vplivali na motiviranost in fluktuacijo. Proti temu ni bilo mogoče skoraj nič narediti zaradi določil zakona o sanaciji in družbenega dogovora o delitvi dohodka.

V drugem četrtletju je bila proizvodnja izredno slabo zasedena, zastojev je bilo za cel mesečni fond delovnih ur. Bilanca je bila ob polletju sicer pozitivna, toda tokrat so morali opraviti revalorizacijo avansov.

Obrestne mere, ki gredo preko vseh razumnih meja, drastično rušijo vse učinke prizadevanj kolektiva in so dejansko onemogočile doseganje pozitivnih poslovnih izidov. Takšnih stroškov kapitala ni možno vkalkulirati in jih dohodkovno pokriti v nobeni proizvodnji, v kateri je čas izdelave izdelka daljši od dveh ali treh mesecev. Poleg omenjenega pa je ostalo odprtih še več problemov v zvezi z dokončanjem nekaterih že sklenjenih poslov doma in v tujini, ki bodo po predvidevanjih imeli negativne finančne učinke.

To nič rožnato sliko pa dopolnjuje še dotrajana oprema, ki je v povprečju odpisana že več kot 64-odstotno.

ZKPO ocenjuje, da so naloge iz sanacijskega programa uresničene približno 70-od-

stotno. Neizpolnjene so ostale predvsem tiste, ki zahtevajo mnogo daljši čas reševanja, te pa so:

- dograditev informacijskega sistema (računalniška obdelava!), katerega cilj je izboljšanje interne ekonomije;
- kadrovska politika;
- sprememba miselnosti - utrditev zavesti o zaposlitvi in delu oz. negotovosti na socialnem področju v sedanjem času;
- razvoj novih programov in opustitev starih, ki ne prinašajo dohodka.

Programsko in tržno področje

Za to delo so potrebni znanje, vztrajnost in predvsem finančna sredstva. Brez finančnih sredstev ni mogoče prestrukturirati proizvodnje in ne razvijati novih izdelkov. Finančnih sredstev ni brez lastne akumulacije, ki je ni mogoče doseči v sedanjih pogojih gospodarjenja in v tej veji industrije, vsaj ne za tiste, ki nimajo lastnih obratnih sredstev.

Programska usmeritev je zato temeljila na sanaciji obstoječih programov tako, da bi se povečal delež tipske investicijske opreme na škodo "unikatne", ki sedaj prevladuje in onemogoča uvedbo visoko produktivnih strojev. Predvidevajo, da bodo do 1992 dosegli razmerje 60:40 in do 1995 razmerje 70:30 v korist tipske opreme.

Kljub pomanjkanju finančnih sredstev pa so doslej v procesni opremi razvili določene komponente in pridobili kadre za nov proizvodni program - opremo za čiščenje dimnih plinov. Računajo, da ga bodo uvedli konec tega ali v začetku prihodnjega leta. Ti posli iz t.i. ekološkega programa bi zasedli proizvodne zmogljivosti za daljši čas, ne zahtevajo večjih vlaganj v opremo in so finančno zelo ugodni. Pomembno je, da so sredstva za financiranje teh vlaganj zagotovljena, in to dela te investicije zanesljive.

Poleg vseh problemov, ki so povezani s proizvodnim procesom, so morali ogromno časa porabiti za "razračunavanje pravic" na sodiščih in interno, ker so posamezniki iz t.i. tehnološkega viška delavcev terjali svoje pravice iz dela. To je Kovinarsko ogromno stalo - okoli 300 milijonov din. Ob tem so rasle tudi vse vrste dajatev, posebno pa obvezno združevanje kvalitetnih sredstev (za železnico, luški promet, elektrogospodarstvo, nerazvite itd.), za nameček so bile še obrestne mere visoke čez vse meje, kar je vse skupaj postavilo na glavo vse načrte in variante sanacije in stabilizacije DO.

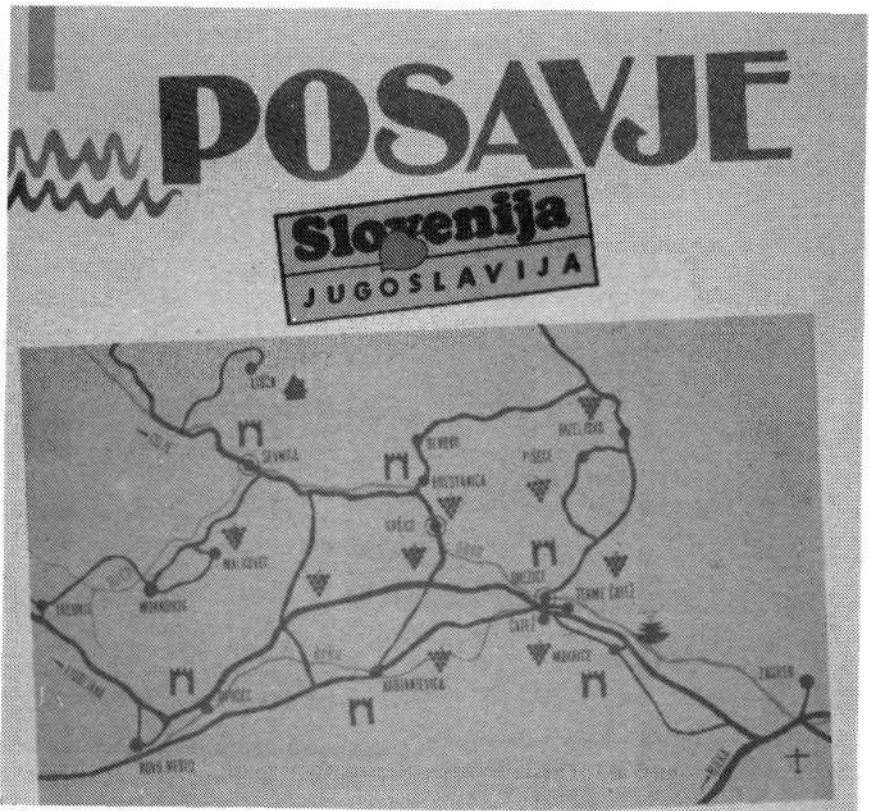
Po izteku ukrepa družbenega varstva je po oceni ZKPO Kovinarska dosti bolj samostojna in bolj stabilna; ima možnosti, da se v celoti sanira ob popolni zavzetosti in vzpostavitvi kolikor toliko normalnih pogojev gospodarjenja. Največja nevarnost za neuspeh so kapitalni stroški, ki onemogočajo akumulacijo in na katere skoraj ni mogoče vplivati. Skupni letni kapitalni stroški že tri leta zapovrstjo presegajo letne bruto osebne dohodke. Tudi mi, pravi ZKPO, zagovarjamo realno ceno denarja, toda ne tudi legalno privajanje tuje akumulacije; letna obrestna

mera v tretjem četrtletju letos znaša 138 odst. ob uradni letni inflaciji 97 odstotkov.

Drugi ključni dejavnik je strokovni kader. Za to problematiko v DO ni pravega posluha in zavesti o nevarnosti fluktuacije tega kadra. Miselnost "enakih želodcev" je izredno prisotna, ohranja pa jo nenehno padanje realnih osebnih dohodkov.

Za uspešno sanacijo DO bo nujna večja vključitev v mednarodno menjavo, ki niti ne bi bila tako problematična ob konkurenčnih cenah, teh pa ni mogoče doseči pri naših cenah produkcijskih faktorjev.

Uspeh sanacije bo v veliki meri odvisen tudi od uspešnega razreševanja odprtih problemov, ki lahko Kovinarsko likvidnostno močno udarijo.

Prospekt za poskušino ...

Skupna in splošna poraba, osebni dohodki

V prvih devetih mesecih 1988 so znašala bruto vplačila prihodkov SIS družbenih dejavnosti 47 milijard 800 milijonov din, kar je ok. 155 odst. več kot v enakem obdobju lani. Povprečna mesečna vplačila so bila letos za 118 odst. višja od lanskih. Vplačila za skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja so znašala 40,5 odst. vseh vplačil za skupno porabo. Zaradi spremembe sistema financiranja skupne porabe letošnje zbirne prispevne stopnje ni mogoče neposredno primerjati z lanskoletno. Konec septembra je stopnja prispevkov iz osebnih dohodkov znašala 41,72 odst., iz dohodka pa 8,48 odst. Letos so se spremenile prispevne stopnje pri republiških skupnostih za kulturo, raziskovanje, izobraževanje, pokojninsko-invalidsko zavarovanje in zaposlovanje.

Bruto vplačila prihodkov proračunov družbenopolitičnih skupnosti so v istem času v občini Krško znašala 4 milijarde 300 milijonov din ali 131 odst. več kot v enakem obdobju lani. Povprečna mesečna vplačila so višja za 65 odst. Dinamika rasti stalno upada, kar je posledica "umiranja" vplačil davka na dohodek in iz osebnih dohodkov ter prometnih davkov. Od proračunskih sredstev so tista, ki so razporejena republiškem proračunu, dosegla trikratno rast. K temu so največ prispevali prihodki od davka na dohodek, ki so šli skoraj v celoti v republiški proračun.

V obdobju januar-september je znašala zakonsko dovoljena raven sredstev za skupno porabo SIS družbenih dejavnosti nekaj čez 19 milijard din in je bila presežena za 606 milijonov din. Presežek prihodkov so ugotovile vse skupnosti, razen skupnosti za zaposlovanje. Na dan 30.9.1988 so znašala izločena sredstva nekaj čez eno milijardo din, zato je (z veljavnostjo od 1.10.) osem občinskih SIS znižalo prispevne stopnje skupaj za 8,87 odst. - Dovoljena raven sredstev za proračun občine je ob devetmesečju znašala dobre 3 milijarde din, realizirani prihodki pa so znašali 31 milijonov manj.

Zaposleni v občini Krško so v prvih dveh mesecih prejeli 57 milijard in pol din za čiste osebne dohodke. To je 142 odst. več kot v enakem obdobju lani. Najvišja rast je bila dosežena pri delovnih skupnostih bank in zavarovalnih skupnostih (152 odst.). Povprečni izplačani osebni dohodki so bili letos višji od povprečnih lanskih za 104 odst.

iz poročila SDK
- podružnice Krško

Ocena položaja in vloge družbenih dejavnosti v občini Krško

Gradivo, ki ga bodo delegati zborov SO Krško obravnavali pod tem naslovom, je nastalo na pobudo komiteja za družbene dejavnosti predvsem zaradi težavnega položaja, v katerem so trenutno te dejavnosti. Težave so namreč sedaj prerasle izvajalske okvire in jih krepko čutijo tudi uporabniki, zato je v preambuli poročila o stanju v teh dejavnostih, ki so ga pripravile njihove skupne strokovne službe, zapisano, da je "ocena položaja in vloge družbenih dejavnosti namenjena kritični presoji tistega dela družbene reprodukcije, v katerem naj bi se zadovoljevale skupne potrebe delovnih ljudi in občanov. Izdelana je s ciljem, da jo verifira širša družbena skupnost, kar je šele lahko osnova za izdelavo konkretnih predlogov za sanacijo stanja in ureditev razmer na področju družbenih dejavnosti".

V gradivu je tudi zapisano, da je "pojem 'družbene dejavnosti', kot ga opredeljuje ustava SFRJ, uveden za vzgojo in izobraževanje, znanstveno in raziskovalno dejavnost, kulturo in telesno kulturo, zdravstveno in otroško varstvo ter socialno skrbstvo.

Čeprav načeloma priznavamo enakovrednost vseh področij združenega dela, se za te dejavnosti še vedno uporablja izraz "skupna poraba", ki družbene dejavnosti postavlja v porabniško in ne v produktivno sfero združenega dela. Velikokrat premalo upoštevamo dejstvo, da dohodek oblikujejo številni udeleženci v gospodarstvu in zunaj njega, tako da so vsi upravičeni vsak do svojega dela prispevka k novoustrvarjeni vrednosti. To še posebej velja za storitve s področja družbenih dejavnosti, saj so neposredno povezane s produktivnostjo v gospodarskih organizacijah."

Dalje gradivo navaja, da je bistvo načela svobodne menjave dela zasnovano na odvisnosti obsega zadovoljevanja potreb s področja družbenih dejavnosti od stvarnih materialnih možnosti združenega dela. Pogoj za uspešno uresničevanje vseh teh načel pa je (po omenjenem gradivu in normativnih aktih) samostojnost organizacij združenega dela, suvereno odločanje njihovih delavcev, skratka: tržno-blagovna logika, žal pa vse skupaj deformirajo številni državno-administrativni posegi v družbeno reprodukcijo.

Pripravljenci gradiva vidijo tudi v tem vzrok za neuresničeno dejansko svobodno menjavo dela, in ne le v nefunkcionalni organiziranosti uporabnikov in izvajalcev v okviru SIS.

Po obsežnem ugotavljanju vzrokov za sedanje težave v družbenih dejavnostih pripravljenci gradiva ugotavljajo: "Glede racionalizacije sistema upravljanja in strokovnih služb SIS-ov bi morali upoštevati, da je neracionalno širjenje upravljalških odločanj in neproduktivno zaposlovanje v strokovnih službah pojav, ki ni značilen le za področje družbenih dejavnosti, temveč za družbo kot celoto." K temu dodajajo še stališče: "Gre za posledice

prevlade distributivne ekonomije, ki je odpravila kriterije racionalnega odločanja in produktivnega zaposlovanja. Vprašljiva je ponujena rešitev, ki namesto primerne samoupravne in strokovne organiziranosti strokovnih služb posameznih SIS-ov predlaga krepitev upravnih organov. Očitno je, da razmere, katerim je brez dvoma botrovala država, ker je imela v rokah odločitve o gospodarskem (distributivnem) sistemu, sedaj celo uporablja kot argument za krepitev svojih pristojnosti pri odločanju na področju družbenih dejavnosti."

V nadaljevanju poročila ("Ocena položaja in vloge družbenih dejavnosti v občini Krško") se njegovi avtorji lotijo predstavitev organiziranosti samoupravnih interesnih skupnosti in njihovih nalog. Razčlenijo načela delovanja in temeljne pojme iz zakonske terminologije za celotno področje in za vsako skupnost posamično, saj izhajajo iz spoznanja, da je gradivo namenjeno široki javni obravnavi delegatov v zborih občinske skupščine. Delegati SIS naj bi sodelovali le kot četrti zbor, ostali delegati pa doslej preprosto niso imeli potrebe poglobljati se v formalno-pravno plat organiziranosti SIS, njihovega financiranja, sestavljanja, sprejemanja in uresničevanja programov... Tako gradivo za vsako posamezno SIS opisuje njeno temeljno dejavnost, cilje in naloge, ki iz tega izhajajo, ter težave, ki vsemu temu ob pomanjkanju sredstev sledijo. **V večini primerov smo namreč varčevanje in razbremenjevanje gospodarstva privedli do takega absurda, da dejavnosti v SIS niso racionalizirane, temveč okleščene, s tem pa gospodarstvo ni razbremenjeno, ker uvajamo za financiranje družbenih dejavnosti dodatne individualne dajatve (šolnine, participacije, visoke račune), negativno selekcijo kadrov, padec kakovosti dela...** Razlika je samo v tem, da ni solidarnostnega skupnega pokrivanja potreb s sredstvi iz prispevnih stopenj, ampak stroške pokrivajo občani iz lastnih žepov, kolikor pač zmorejo. Namesto cele družbe se ugodnostim, ki jih zagotavljajo uporabnikom posamezne organizacije s področja SIS družbenih dejavnosti, odpovedujejo samo nekateri, žal pa sedaj teh "nekaterih" sploh ni več tako malo.

Tako je v poglavju "Ukrepi za uskladitev porabe z možnostmi" zapisano: "Zaradi velikih nihanj v obsegu dovoljene porabe, ki so jo določali interventni zakoni, so bile SIS prisiljene sprejematičasne finančne plane na osnovi trenutno veljavnih uradnih izhodišč, ki pa so se iz dneva v dan spreminjala, kar je povzročalo izrazito nejasen položaj posameznih skupnosti in izvajalcev na področju družbenih dejavnosti ter povečalo razkorak med razpoložljivimi in potrebnimi sredstvi za izvedbo sprejetih in dogovorjenih programov na skupščinah SIS. Da bi ta razkorak odpravili in omogočili vsem, ki pridobivajo doho-

dek na osnovi svobodne menjave dela, vsaj minimalne pogoje za delo, so SIS sprejemale programe ukrepov za zmanjšanje porabe.

Programi ukrepov so bili usmerjeni predvsem v:

- zmanjšanje programov SIS;
- zmanjšanje poslovnih stroškov izvajalskih organizacij;
- povečanje deleža prihodkov, ustvarjenega z neposredno menjavo dela;
- povečanje participacij uporabnikov in ukinitve ugodnosti, za katere ni zakonske osnove.

Temu uvodnemu tekstu sledi natančna analiza možnosti varčevanja in učinkov (veliko je negativnih), ki bi jih posamezen pristop "podaril" v prvi vrsti družbi kot celoti. Upoštevati kaže, da pri nekaterih SIS (sociala) varčevanje preprosto ni mogoče, če nočemo dobesedno zatreti prizadetih posameznikov, ki so od teh sredstev življenjsko odvisni. Drugod bodo "učinka" pretiranih omejevalnih ukrepov "deležni" ne le posamezniki, ampak tudi družba (slabo šolstvo, kultura, zdravstvo, ki se ga bolniki ne morejo posluževati...). Zato je celotno gradivo sklenjeno z zaključki in pobudami, nanizanimi v tridesetih točkah, ki hkrati ponovno strnejo tudi vsebinsko celotnega gradiva.

Iz prospekta

Zaključki, pobude in predlogi

Nekako samoumevno se nam zdi, da gradivo "Ocena položaja in vloge družbenih dejavnosti v občini Krško" ne more predstavljati novosti, saj se o problemih, nanizanih v njem, pogovarjamo že dolgo in zelo na široko. Žal pa moramo priznati, da ti pogovori doslej še niso obrodili kdove koliko uspeha. Najpomembnejši uspeh celotne akcije predstavitev problematike SIS družbenih dejavnosti skupščinskimi zborom je morda ta, da se tokrat ne bodo zopet sami pogovarjali o svojih problemih, da bodo ponovno skušali združenemu delu dopovedati, da si "svoja" sredstva, zbrana iz prispevnih stopenj, zaslužijo s trdim delom, da je njihove storitve treba vsekakor plačati na ta ali oni način, da brez njih družba preprosto ne more, da pa bodo tudi delegati iz združenega dela predstavili svojo plat medalje. "Odeja" je namreč dolga "samo toliko", lahko pa se skupaj pogovorimo o tem, zakaj ni daljša in s čim bi jo kazalo podaljšati.

V točkah zaključnega poglavja pa je zapisano:

1. Proučevanje in analiziranje stanja na področju družbenih dejavnosti je treba obravnavati povezano in v odvisnosti s stanjem v gospodarstvu in zaostrenimi družbenopolitičnimi razmerami.

2. Svobodna menjava dela je podvržena številnim deformacijam v pogojih družbeno-administrativnega poseganja v družbeno produkcijo.

3. Država se je preveč uveljavljala preko napačno zastavljenih interventnih ukrepov, ki so pripeljali do skoraj popolne pasivizacije uporabnikov, pa tudi izvajalcev.

Predlagani restriktivni ukrepi bi morali izražati celovitost v pristopu in zajeti tudi gospodarsko infrastrukturo in splošno porabo. Prav zaradi nakopičenih protislovij v družbenih dejavnostih in še nadaljnega zaostrovanja bi morali velik del aktivnosti usmeriti k uredničenju ustavnega načela o enakem položaju delavcev v družbenih dejavnostih z delavci v materialni proizvodnji.

4. Občinske skupščine SIS ne morejo več opravljati vloge dogovarjanja med uporabniki in izvajalci, ampak so postale le še mesto za potrjevanje že sprejetih odločitev na višji ravni, oziroma odločitev, sprejetih v upravnih organih.

5. Samoupravna organiziranost SIS je pretego in preveč uniformirana, predvsem zato, ker normativni predpisi do podrobnosti urejajo organizacijo in delovanje SIS-ov ter večji del njihovih programov. Ker odločanje o strokovnih in samoupravnih vprašanjih ni dovolj razmejeno, se delegatsko odločanje često kaže kot "odločanje o že odločenem" ali kot odločanje laikov o strokovnih vprašanjih.

6. Osnovni cilj prestrukturiranja oziroma dodelave odnosov v družbenih dejavnostih in

njihove vključenosti v globalni samoupravni sistem bi moral biti povečanje družbenorazvojnega učinka vlaganj, ki jih prek družbenih dejavnosti namenjamo za družbeno produkcijo.

7. V zdravstvu so izgube iz preteklih let, presežki, ugotovljeni na osnovi interventne zakonodaje, ter razkorak med razpoložljivimi in potrebnimi sredstvi pripeljali do stihijskega reševanja problemov. To se odraža v velikih likvidnostnih težavah, ki se bodo do konca leta samo še stopnjevale, zato bo občinska zdravstvena skupnost konec leta izkazala približno 3.550.000.000 din nekritih odhodkov.

8. V sistemu zdravstvenega varstva je nujno spremeniti dosednji način organiziranja in povezovanja zdravstvenih skupnosti. Ukiniti je treba medobčinske zdravstvene skupnosti, financiranje in organiziranje bolnišničnega zdravstvenega varstva prenesti v Zdravstveno skupnost Slovenije, pogoje in organiziranost osnovnega zdravstvenega varstva pa zagotavljati v občinskih zdravstvenih skupnostih.

9. Na osnovi analize porabe v OZS Krško za leta 1986, 1987 in 1988 je treba ugotoviti realne deleže za financiranje osnovnega

zdravstvenega varstva. Na osnovi teh deležev se je potrebno z izvajalci dogovoriti za obseg in vrednost zdravstvenih storitev, pri čemer pa bi cene morale upoštevati dane materialne možnosti občinske zdravstvene skupnosti.

10. Vsi ukrepi, ki bodo sprejeti na področju zdravstva, morajo biti zastavljeni tako, da bodo vzpodbudili uporabnike k večji skrbi in odgovornosti za lastno zdravje. Obenem naj bi vpeljali racionalnejšo mrežo zdravstvenih organizacij in povečali njihovo strokovno in materialno odgovornost.

Novi sistem bi moral biti zastavljen tako, da bi se lahko hitreje prilagajal novim, spremenjenim družbenim potrebam in možnostim.

11. Zmanjševanje sredstev OIS ob hkratnem povečevanju materialnih in drugih stroškov vzgojno-izobraževalnih organizacij povzroča opuščanje vseh programov, ki nimajo direktne podlage v veljavnih predpisih na področju vzgoje in izobraževanja.

12. Za nemoteno uresničevanje z zakonom zagotovljenih programov je potrebno zagotoviti najustreznejšo samoupravno organiziranost osnovnih šol v občini Krško, pri čemer je treba upoštevati, da je nedotakljiva samo vsebina, kar pa ne pomeni, da tega programa ni mogoče z ustreznejšo organizacijo realizirati ceneje.

13. Občinska izobraževalna skupnost Krško v bodoče ne bo sposobna izvajati nalog skupnega pomena oziroma sofinancirati nekaterih programov (COŠ, investicije) občinam, ki so upravičene do solidarnosti, ker enakih programov tudi v lastni občini ni sposobna več financirati.

14. Vzgojnovarstvene organizacije se s svojimi programi vzgoje in varstva otrok prilagajajo potrebam staršev in se vraščajo v neposredno okolje kot nosilci predšolske vzgoje in varstva otrok.

15. Vzgojnovarstvene organizacije bodo morale v bodoče uveljaviti možnosti neposredne svobodne menjave dela tudi preko organizacij združenega dela, saj s svojo dejavnostjo neposredno vplivajo na produktivnost in na boljše rezultate gospodarjenja.

16. Program socialne varnosti je potrebno obravnavati kot sestavni del programa vsake organizacije združenega dela. Zagotavljanje socialne varnosti otrok preko družbenih denarnih pomoči otrokom je povezano z doseganjem dogovorjene ravni socialne varnosti.

Ker se realna raven poprečnih osebnih dohodkov od zadnjih mesecev preteklega leta vztrajno niža, bo ob predpostavljene 20-odstotnem realnem znižanju poprečnih osebnih dohodkov v letošnjem letu dogovorjena raven po samoupravnem sporazumu komaj še zadoščala za kritje minimuma življenjskih stroškov. Zato bodo naraščale tudi potrebe po družbeni pomoči otrokom. Ker so sredstva za programe družbenih dejavnosti omejena, bodo morale organizacije združenega dela skozi sistem nagrajevanja in delitve osebnih dohodkov zagotoviti pogoje, da bodo delovni ljudje preživljali sebe in svoje otroke iz dela.

17. Izpad sredstev v skupnosti otroškega varstva do konca leta v višini 523.000.000 din pomeni, da se bodo sedanji dvomesečni zami-

ki pri izvajanju refundacij družbenih denarnih pomoči otrokom in nadomestil za porodniški dopust podaljšali na petmesečne zamike, oziroma bo potrebno z organizacijami združenega dela doseči dogovor o odpisu obveznosti do posameznih OZD.

18. Neusklajenost programov družbenega varstva otrok v letu 1987 in letu 1988 bo imela posledice tudi v letu 1989, ker se potrebe po socialnovarstvenih pomočeh iz leta v leto povečujejo zaradi zaostrenih gospodarskih razmer in limitiranja sredstev za osebne prejeme.

19. Skupnost za zaposlovanje v sodelovanju s Centrom za socialno delo ter krajevnimi skupnostmi dosledno ugotavlja oz. preverja dejansko upravičenost posameznikov do štipendij iz združenih sredstev kot tudi denarnih pomoči za čas nezaposlenosti.

Kriteriji se zaostrojujejo, vse to pa prispeva k določeni stopnji racionalizacije.

20. Rešitve oz. izhode iz brezposelnosti (ta se bo zaradi pojavov ekonomskih in tehnoloških presežkov le še stopnjevala) in s tem povezanih precejšnjih stroškov, ki jih nalaga brezposelnost družbi kot celoti (sredstva za zagotavljanje njihove socialne varnosti) je iskati v zagotavljanju produktivne zaposlitve tem osebam - torej v novih programih oz. izpopolnitvi obstoječih tehnologij: slednje bi posameznikom omogočalo, da z lastnim delom skrbe za svojo socialno varnost oz. socialno varnost svojih družin.

Pritisk na štipendije iz združenih sredstev bi lahko znižali le na osnovi večjega in kvalitetnejšega kadrovskega štipendiranja s strani združenega dela, predvsem pa z že omenjenim dvigovanjem osebnega standarda zaposlenih, ki je neposredno odvisen od prestrukturiranja našega gospodarstva.

21. Vse več je pobud za dopolnjevanje sistema zavarovanja in drugih sistemov socialnih pravic ter za povečanje teh prejemkov, kar je ob hkratnem zniževanju osebnih dohodkov povzročilo, da se s temi sistemi zagotavlja enaka, včasih še celo večja raven socialne varnosti kot z delom.

Takšna gibanja prav gotovo terjajo ponoven premislek o temeljnih usmeritvah socialne politike. Težnje, da bi z vsesplošnimi, univerzalnimi programi zadovoljevali vse več potrebe vse več ljudem, imajo, tudi če ne upoštevamo sedanje stiske s sredstvi, slabe posledice. Ljudi nehoti potiskajo v preveliko odvisnost in podrejenost, zmanjšujejo samoiniciativnost in sposobnost za samopomoč in skrb zase.

22. Ker ljudje previsoko stopnjo "zavarovanosti" doživljajo kot bistveno pridobitev socializma, bodo spremembe na tem področju izjemno težavne.

23. Skupnost socialnega skrbstva je svoje delovanje v smislu določenih prihrankov usmerila zlasti v dosledno preverjanje pravic in ustreznejšo organiziranost za izvajanje dejavnosti.

24. Z uvajanjem aktivne socialne politike bi morali sedanje breme skupnosti socialnega skrbstva in otroškega varstva prenesti na

OZD, ki bi morale omogočiti delavcem, da bi si s svojim delom zagotavljali socialno varnost zase in za svoje družine.

S sredstvi skupnosti pa bi morali pomagati le tistim ljudem, ki si v svoji aktivni dobi, dolgoročno in objektivno gledano, niso mogli zagotoviti sredstev za preživljanje.

25. Področje kulturne dejavnosti je specifično v tem smislu, da potrebe delovnih ljudi po kulturnih dobrinah ne nastopajo kot primarne potrebe, ampak mora dejavnost sama vzpodbujati potrebe v ljudeh.

26. Ker občinska kulturna skupnost z razpoložljivimi sredstvi lahko zagotavlja izvajalskim organizacijam le sredstva za osebne dohodke in minimalne materialne stroške, ne pa tudi za izvajanje programov, se postavlja vprašanje smiselnosti obstoja kulturnih institucij. Institucije se tako nehoti spreminjajo v čiste porabnike sredstev, ne morejo pa več opravljati funkcije, za katero so bile ustanovljene. Tako se postavlja pod vprašaj celotna kulturna dejavnost, za katero smo zapisali, da je dejavnost posebnega družbenega pomena.

27. Edina možnost, glede na to, da so bile vse druge že izkoriščene, je povečana prispevna stopnja. Če tega ne bomo uresničili, se postavlja vprašanje, kaj je z "ohranjanjem kulturnega spomina, nacionalne integritete, identite ljudi in prostora, v katerem žive", in v tem okviru še posebej, kaj je s kulturo in umetnostno vzgojo mladih, ki smo jo deklarirali kot temeljno nalogo vseh subjektov, ki delajo v kulturi.

28. Dolgoletno radikalno zmanjševanje sredstev za telesnokulturne programe v občini bo dolgoročno privedlo do čiste komercializacije programov z vsemi negativnimi posledicami, ki jih to prinaša ne le za telesnokulturno dejavnost, ampak tudi za zdravstveno stanje ljudi in občanov.

29. Na področju raziskovanja bi morale večjo odgovornost prevzeti organizacije združenega dela, občinska raziskovalna skupnost pa naj bi vzpodbujala inovativno dejavnost na vseh področjih ter sodelovala pri financiranju tistih nalog, ki so pomembne za celotno občino.

30. Vzroki za nastalo stanje na področju družbenih dejavnosti so napake in nepravilnosti, ki se pojavljajo na različnih nivojih od federacije do republike in občine ter jih je zato treba reševati na vseh treh nivojih. Globalne spremembe v občini je nemogoče izpeljati, dokler ne bodo spremenjeni sistemski zakoni.

Ugotovitve, stališča in sklepi komiteja za družbene dejavnosti Krško k oceni položaja in vloge družbenih dejavnosti v občini Krško

Komite je na svoji 17. seji dne 2. novembra 1988 obravnaval oceno položaja in vloge družbenih dejavnosti v občini Krško, ki je bila pripravljena v skupni strokovni službi SIS družbenih dejavnosti občine Krško.

Na osnovi obsežne razprave so bili oblikovani naslednji zaključki:

1. Ocena položaja in vloge družbenih dejavnosti v občini Krško je pripravljena za obravnavo na zborih občinske skupščine z namenom, da se s širšo obravnavo tega izredno občutljivega področja lažje zastavijo učinkovitejši ukrepi ter aktivnost za uresničevanje nalog na tem področju v naslednjih letih.

Predložena ocena je dobra osnova za obravnavo, saj nakazuje osnovo, na katero so družbene dejavnosti postavljene, programe, ki pomenijo dejavnost izvajalskih organizacij na eni strani ter pravice uporabnikov na drugi strani, prikazuje situacijo, v kateri so se družbene dejavnosti znašle, ukrepe, ki so bili sprejeti in izvajani v zadnjem času z namenom, da se uskladi poraba z možnostmi, in na koncu tudi nakazuje vrsto pobud in stališč za dodatno ukrepanje na tem področju. V oceni pa je še posebej nazorno poudarjen samoupravni položaj družbenih dejavnosti, ki je povsem paraliziran z močno administrativno regulativo.

2. Ob predloženih oceni stanja v družbenih dejavnostih nesporno izrednega pomena na koncu nanizani zaključki, pobude in predlogi, ki so sicer dokaj posplošeni zaradi skoraj absolutnega administrativnega urejanja tega področja, pa vendar dobra osnova za obravnavo in opredeljevanje do njih. Še zlasti pa so dobra osnova za operacionalizacijo nalog (resolucija, razvojni programi, ukrepi) na tem področju.

Zaključke, pobude in predloge je treba razumeti z njihove pravnoformalne strani. Cele vrste pobud in predlogov ni možno razreševati niti na občinski ravni, kaj šele v posamezni SIS ali v izvajalski organizaciji, kot so:

- samoupravna organiziranost SIS,
- poenostavitev postopkov odločanja,
- učinkovitejši pristop k planiranju,
- razmejitve pristojnosti posameznih subjektov, ki so odgovorni za področje družbenih dejavnosti,

- vzpostavljanje koncepcije svobodne menjave dela v družbenih dejavnostih ob upoštevanju učinkov trga in tržnih zakonitosti,
- vzpostavljanje ravnovesja med pravicami uporabnikov in možnostmi družbe z večjim poudarkom na krepitvi vloge posameznika in skupin ljudi v združenem delu, da bi si na področju družbenih dejavnosti zagotavljali socialno varnost in življenjsko raven z osebnim delom kot poklicem,
- vzpostavljanje enakopravnega položaja uporabnikov na najbolj občutljivih področjih družbenih dejavnosti v celotnem slovenskem prostoru (zdravstvo, izobraževanje, sociala) z večjo mero odgovornosti za oblikovanje kriterijev in meril pri snovanju in izvajanju posameznih programov družbenih dejavnosti.

Vsi navedeni predlogi so sistemske narave in jih občina sama ne more spreminjati. Vsekakor pa se občina, prek obstoječih institutov uporabljanja, mora zavzeti za hitrejšo spreminjanje stanja.

3. V občinske programe aktivnosti pa je treba takoj graditi in operacionalizirati vse tiste naloge in ukrepe, ki so v občinski ali še ožji pristojnosti SIS in izvajalskih organizacij:

a) občinska skupščina in njen izvršni svet ter skupščine občinskih SIS družbenih dejavnosti z resolucijo oz. posebnim programom sprejmejo usmeritve:

- za racionalnejšo in smotrnejšo organizacijo in razmestitev izvajalskih organizacij,
- za poenotenje kriterijev in meril znotraj posameznih področij za organizacijo potrebnega obsega strokovnega dela, za vrednotenje tega dela in virov financiranja,
- oceno in revizijo sprejetih planskih aktov na področju družbenih dejavnosti ter določiti časovno dinamiko za izvedbo prednostnih nalog,
- program razreševanja prezaposlovanja delavcev v družbenih dejavnostih, ki se bodo pojavili kot presežki,
- za saniranje nevdržnih likvidnostnih razmer v SIS, zlasti v zdravstvu,
- za učinkovitejšo spreminjanje neustreznih sistemskih rešitev;

b) izvajalske organizacije:

- prilagodijo svojo organiziranost sprejetim družbenim usmeritvam, enotnim kriterijem in merilom ter pri uporabi normativov upoštevajo realne možnosti,
- pri izvajanju nalog iz programov dejavnosti strogo upoštevajo družbene usmeritve glede prioritete,
- zaostrijo kadrovske politiko in jo povežejo v izboljšanje organizacije dela, delovne discipline ter kvalitete strokovnega dela za dosego višje in boljše strokovne ravni dela v posamezni dejavnosti ob istočasnem tvašanju sodobnih materialno-tehničnih pripomočkov, ki bodo storitvam omogočali konkurenčnost in rentabilnost,
- morajo prevzeti polno odgovornost za opravljanje svojega dela in smotrne uporabe družbenih sredstev.

Krško, 2. 11. 1988

Komite za družbene dejavnosti

Nagrada za delavce pionirskih hranilnic

LB-Temeljna posavska banka Krško vsako leto organizira izlet za delavce pionirskih hranilnic na šolah v Posavju. Iz naše šole sva se letos izleta udeležili dve delavki in naša tovarišica mentorica.

V sredo, 19. oktobra, smo se zbrali pred TPB v Krškem. Tovarišica Savškova, predstavnica TPB, nas je povabila v jedilnico, kjer so nas pogostili s čajem in pecivom. Pred hotelom nas je čakal avtobus, s katerim smo se nato odpeljali na ogled Kostanjevice na Krki. Najprej smo se ustavili pred gradom. Ogledali smo si Formo vivo v okolici gradu, nato pa še notranjost samostana. Tu so nas seznanili s kratko zgodovino poslopja, največ časa pa smo namenili ogledu Jakčeve galerije. Navdušile so nas slikarske razstave Franceta in Toneta Kralja, Zorana Didka, pleterska zbirka flamskih, italijanskih in francoskih mojstrov iz 16., 17. in 18. stoletja. Z največjim zanimanjem pa sem opazovala Jakčeve slike in grafike, čeprav sem jih že večkrat videla. Prepričana sem tudi, da me bodo ob naslednjem obisku spet pritegnile.

Odpeljali smo se še do kostanjeviške kraške jame. Tu nas je pričakal član jamarskega kluba in nas vodil po jami med kapniki. Videla nas je bila prvič tu. Sicer pa je za obiskovalce odprta šele od leta 1984, ko so jo kostanjeviški jamarji s prostovoljnimi delom usposobili za ogled. Jama je dolga čez 400 metrov, v vsej svoji dolžini je razsvetljena in po njej smo hodili varno po stopnicah ob ograji. Bili smo presenečeni in navdušeni nad kapniki, ki se po lepoti in zanimivosti lahko primerjajo z onimi v Postojnski jami.

Ko smo prišli iz jame, smo imeli kosilo, kar v naravi, ter se ob tem spoznali s hranilničarji iz drugih šol. Naš organizator pa je poskrbel tudi za zabavo. Ob kitari smo sprva sicer bolj tiho in sramežljivo zapeli, kmalu pa smo se razživeli. Toda čas našega druženja se je iztekkel in morali smo domov. Bili smo zadovoljni, saj smo preživeli prijeten jesenski dan.

Helena Vučajnik, 8.
OŠ Jurij Dalmatin Krško

(Ne)spoštovani dinar

Finančno sredstvo, ki je potrebno za vsakdanje življenje, je naš bolj ali manj težko zasluženi dinar. Trošimo ga tudi po nepotrebnem. V Jugoslaviji je dinar bolj malo vreden, zato naši državljani kaj radi zanj kupujejo tako spoštovane devize. In kako bomo izkazali spoštovanje domačemu dinarju? Plače so skromne, cene pa kar naprej rastejo. Če bo šlo tako naprej, si kmalu ne bomo mogli privoščiti belega kruha. V preteklosti je bilo težko živeti. Sčasoma so se razmere izboljšale, sedaj pa, kot da se stari časi zopet vračajo.

Marsikje v svetu so življenjske razmere slabe in tam ljudje umirajo zaradi pomanjkanja hrane. Namesto da bi denar trošili za kaj nekoristnega, raje pošljimo ubogim hrano, zdravila, obleke, obutev, da bodo spoznali, da nekdo misli nanje. Saj ne rečem, da jim ne pomagamo, vendar to za milijone prizadetih ni dovolj. Lačnih ust je ogromno. Veliko ljudi, predvsem otrok, umre tudi zaradi boleznih, ki so posledica pomanjkanja hrane in osnovnih higienskih navad.

Denarja ne spoštujemo, čez čas pa bomo spoznali, kako narobe smo ravnali. Še spraševali se bomo, zakaj ga nismo bolj cenili. Njegova vrednost vsak dan bolj upada, kar zasledimo preko televizije, radia ali pa v časopisju. In kdo je kriv za to? Kaj storiti, da bi postal bolj cenjen, več vreden? Pozna kdo v naši ljubi domovini recept za to? Če ga, naj nam ga hitro predpiše.

Torej: varčujmo denar in ravnajmo z njim spoštljivo, saj si brez njega ne morem predstavljati življenja, ki je tako drago(ceno).

Tamara Hruševar, 7.r
Novinarsko-dopisniški krožek
OŠ J. Dalmatin Krško

November - mesec boja proti alkoholizmu

NIKDAR

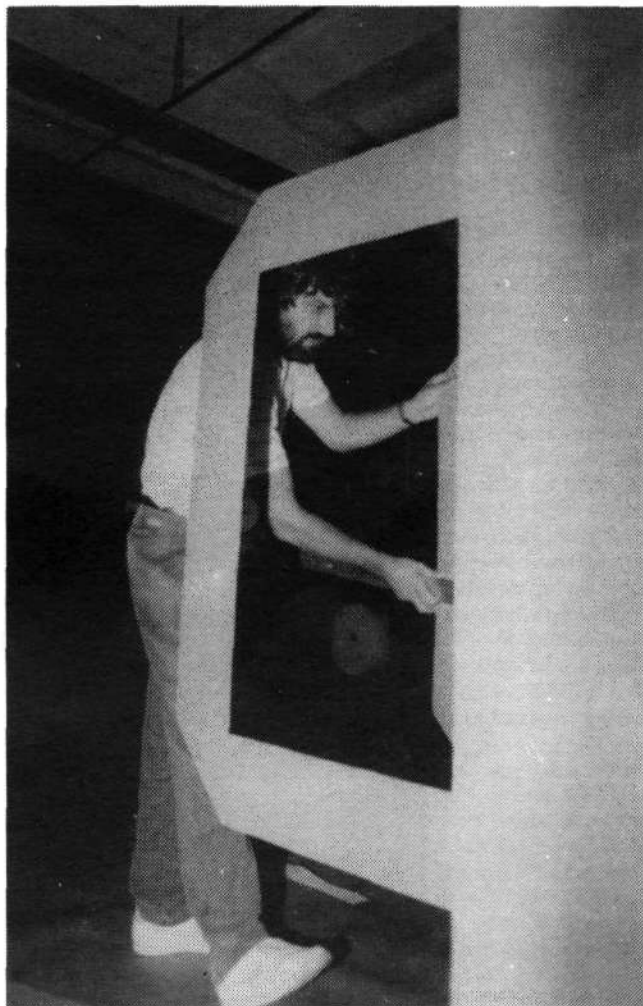

Tovarna celuloze in papirja
Djuro Salaj

samo za interno uporabo!

OBVEŠČEVALEC

GLASILO KOLEKTIVA TOVARNE CELULOZE IN PAPIRJA KRŠKO

Oblikovalec Jože
Novak med ročkama
»svoje« nosilne pa-
pirne vrečke velikank-
ke, znaničke bližnje
nove proizvodnje v
tozdu Papirkonfek-
cija Krško - foto Črt
Čargo

Na vidiku nova vrsta nosilnih vrečk

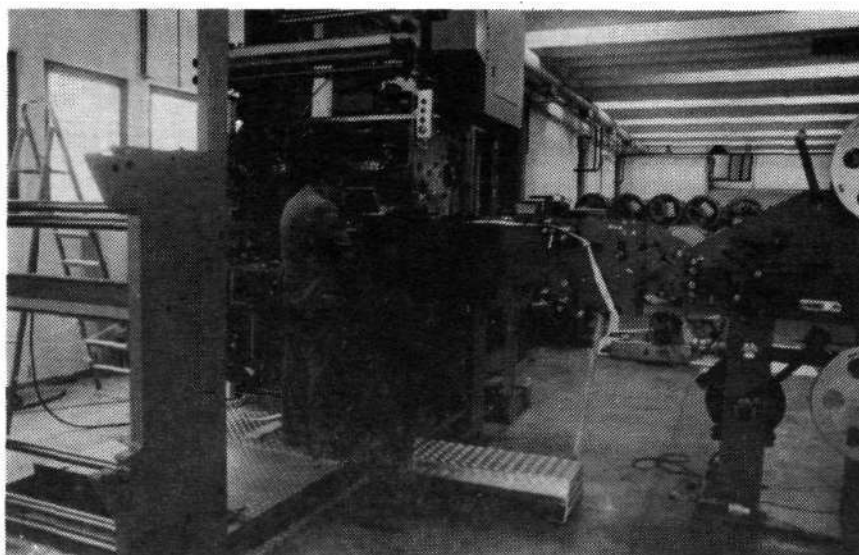
Navadili smo se polivinilnih nosilnih vrečk, postale so nam vsakdanja potreba pri nakupih. Nimamo več navade, da bi s sabo nosili torbe, nahrbtnike, ceekarje ..., kot so to počeli ljudje svoje dni, kadar so se odpravili v trgovine, na tržnice, k mesarjem ... Življenjski ritem je vse živahnejši, na hitro se je treba prilagajati različnim situacijam... Vse človek opravlja v naglici. Marsičesa se domisli v zadnjem hipu, spotoma. Hladilnik doma je prazen, treba ga je napolniti..., pomislimo, ko gremo mimo delikatesne trgovine. Vstopimo, nakupimo in seveda: Še vrečko, prosim! Podobnih primerov je »malo morje«, bi lahko zapisali v žargonu. Polivinilne vrečke gredo za med! tako simpatične so nam postale! Do-

kler nam služijo! Ko pa odslužijo, so sila nadležna in odvečna reč. Visijo z obreznega drevoja ob potokih in rekah, kamor jih poobesijo visoke vode... Bodejo nas v oči na krajih, kamor ne sodijo - na ne preveč vestno oskrbovanih zelenicah, v parkih in gozdovih... In kar je najhuje: tam ostajajo dolgo, v bistvu nespremenjene, če odmislimo umazanijo, ki se sčasoma nabere na njih in zaradi katere malce potemne... Sploh se ne razkrojijo! Polivinil je trdoživ, pravo nasprotje papirju, ki mu je vlaga dokaj hitro kos. Papirna vrečka ne more dolgo kljubovati zobu časa, pa je zato z vidika skrbi za čisto okolje dosti primernejša od svoje polivinilne vrstnice. Ponekod v svetu se že ravnajo po tem spoznanju...

V krškem tozdu Papirkonfekcija se bodo kmalu lotili proizvodnje nosilnih vrečk iz natrijskega papirja. Ta čas, ko nastaja tale zapis, montirajo sodobni stroj za njihovo proizvodnjo. Uvožen iz ZR Nemčije. Na nov izdelek je potrebno tržišče pripraviti. Eden od takih korakov je bilo oblikovanje vrečke veli-

kanke, ki je na novi izdelek opozarjala že trikrat - dvakrat na prireditvah reklamno-komercialnega značaja v Portorožu in na nedavnem beograjskem sejmu papirne in grafične industrije. S svojo velikostjo je zlahka opozorila nase in tako zbudila potrebno radovednost. Prvi reklamni koraki so bili storjeni, a jih bo potrebno še veliko, da bo prodaja stekla...Predvsem pa bo kupce potrebno prepričati, da je papirna nosilna vrečka dobra zamenjava za polivinilne, tudi kar zadeva nosilnost, kar je seveda testiranje že pokazalo. Ko bodo prve vrečke na trgu, bodo primerjave obeh vrst nosilnih vrečk, papirne in polivinilne, kupcem povedale večino tistega, o čemer se je možno prepričati le s praktičnim preizkusom. Glede ekološke prednosti novega izdelka Papirkonfekcije gotovo ne bo veliko dvomljivcev in tisti, ki jim ni vseeno, kako bo naše okolje in življenje v njem izgledalo jutri, pojutrišnjem ..., bodo radi segali po novi vrsti nosilne vrečke. Še posebej pa po tistih, ki se bodo ponašale s kupcu prikupnih designom!

NIK

Med montažo stroja za izdelovanje papirnih nosilnih vrečk v Papirkonfekciji Krško; stroj je že pripravljen za poskusno proizvodnjo - foto: Črt Čargo.

Poučni izlet po Dolenjski

Sedmi razredi smo že imeli prvi kulturni dan. Namenili smo ga ekskurziji po Dolenjski. Potovali smo z udobnimi avtobusi NEK.

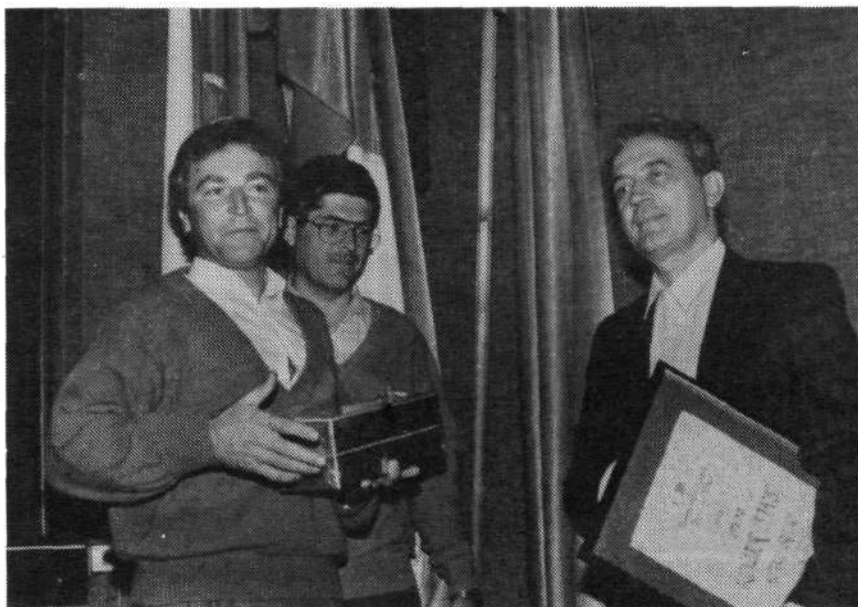
Peljali smo se po avtomobilski cesti vse do Škofljice, nato pa zavili na kočevsko cesto. Najprej smo se ustavili na Turjaku in se peš odpravili do mogočnega gradu, ki je, žal, še vedno precej v ruševinah, čeprav ga počasi obnavljajo. Tu smo dobili za vodiča prijazno ženo, ki nam je ob znameniti turjaški lipi (ne hrastu!) pripovedovala o gradu in njegovi preteklosti ter o pomembnih možeh, ki so tu snovali svoja književna dela: o Primožu Trubarju in Juriju Dalmatinu, Finžgarju in Medvedu. Slišali smo tudi dosti zanimivih zgodb iz preteklosti, tudi iz krvavih dni NOB, ki jih zlasti domačini ne bodo nikoli pozabili. Ogleдали smo si tudi že urejeno muzejsko zbirko in pretaknili vse kote med razvalinami. Nato smo nadaljevali pot do Trubarjeve Raščice, kjer smo si ogledali spomenik, posvečen očetu naše književnosti, nato pa še lepo obnovljeno Trubarjevo domačijo. Tudi tu nam je vodič povedal marsikaj zanimivega. Nakupili smo si spominkov, nato pa krenili še do Velikih Lašč, kjer smo videli Levstikov spomenik, v Levstikovem domu pa smo si ogledali spominske sobe, posvečene Trubarju, Levstiku in Stritarju. Slišali in videli smo dosti več, kot bi lahko le pri pouku.

Tu se je naš literarni sprehod po Dolenjski končal. Čakala nas je pot proti Krškemu, na kateri smo urejali doživetja tega kulturnega dne, preživetega na drugačen način kot običajno. Za večino od nas je bila to tudi prva pot v te kulturno in zgodovinsko pomembne kraje.

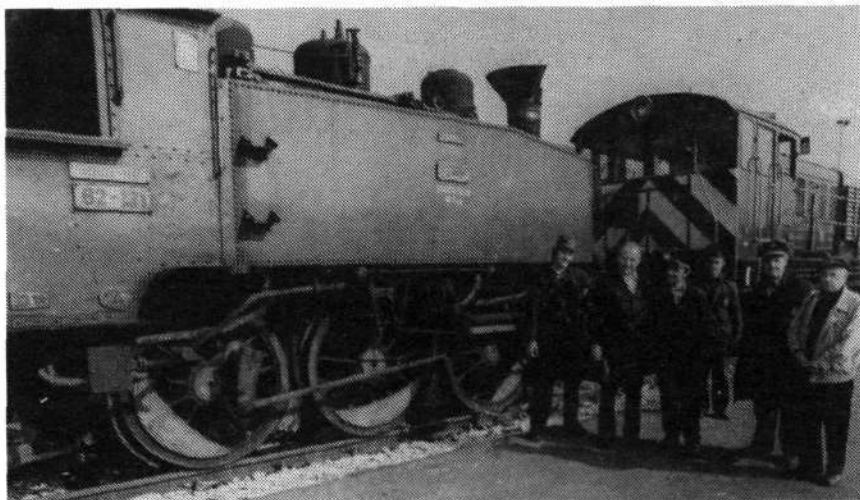
Darlen Končina, 7.r
Novinarsko-dopisniški krožek
OŠ J. Dalmatin Krško

Vzorčna nosilna vrečka in njena "sestra" velikanka sta na beograjskem sejmu grafične in papirne industrije opozorili na novi papirno-predelovalni program krške tovarne, s katerim bo poskrbljeno tudi za čistejšo okolje - foto: Črt Čargo.

V TCP Djuro Salaj so za inovatorja leta 1987 proglasili Antona Grozino iz razvojne službe DO (na desni) - foto Črt Čargo

SLOVO OD VETERANK V TCP DJURO SALAJ - Sredi oktobra se je skupina tovarniških železničarjev na čelu z Antonom Hotkom (drugi z leve) poslednjič postavila ob lokomotivi, ki ju je njihov tozdr Transport odstopil ljubljanskemu ŽTP-ju za muzejske namene oz. odprodal. Parna lokomotiva in najstarejša diesel lokomotiva sta odslužili, potem ko sta na tovarniških tirih »prešibali«
gore lesa, reprodukcijskega materiala in izdelkov. Prva lokomotiva bo kot muzejski eksponat spominjala mlajše rodove na čase parne vleke, »dieselca«
pa bo še nekaj časa koristno služila za lažje vleke v Dugi Resi. - Foto Črt Čargo

V TCP Djuro Salaj Krško inovator leta 1987

ANTON GROZINA

V brestaniškem tozdu TES skušajo čim bolj posodobiti proizvodnjo valovitega kartona, zato kartonski stroj izboljšujejo s prenovitvenimi posegi. Nedolgo tega so ga dopolnili s polagalno napravo, s katero je poskrbljeno za večjo avtomatizacijo ob koncu delovnega procesa na kartonskem stroju. Prejšnje številne pridne roke, ki so morale z veliko naglico odlagati kose izdelanega kartona s stroja, je nadomestila naprava, sproščeni del delovne posadke pa je bil premeščen na druga dela, kjer je »človeški faktor«
pač potreben.

Dolg, a aktualen uvod k zapisu, ki ga napoveduje naslov! Tudi lani so namreč na kartonskem stroju opravili rekonstrukcijski poseg, in sicer na sušilni skupini. Strojni projektant ANTON GROZINA je tedaj poskrbel za tehnično izboljšavo, s katero se je zmanjšala letna poraba kurilnega olja za 267 kubičnih metrov, to pa je znižalo letni proizvodni strošek kar za 33 milijonov dinarjev. Inovatorju, ki je zaposlen v razvojni službi DO, je bila izplačana enkratna nagrada v skladu z določili tovarniškega pravilnika o inovativni dejavnosti, na zadnji seji delavskega sveta DO pa so mu izročili tudi priznanje INOVATOR LETA 1987 in spominsko kristalno vazo z vgraviranim simbolom DO.

Komisija za množično inventivno dejavnost, ki jo že dlje časa uspešno vodi ing. Zdravko Dušič, je namreč pregledala obilico koristnih predlogov in inovacij iz leta 1987 in ugotovila, da je največji inovativni dohodek ustvarila prav inovacija ANTONA GROZINE, s čimer je izpolnila pogoj iz pravilnika, da je njen avtor bil proglašen za inovatorja minulega leta v tovarni.

V tovarni kolektiva so dobitniku priznanja čestitali - ravno na dan, ko je praznoval 50-letnico - član poslovodnega odbora DO Miloš Medved, predsednik delavskega sveta DO Božo Cizelj in predsednik komisije za MID ing. Zdravko Dušič. Seveda so mu zaželeli še podobnih dosežkov na inovacijskem področju.

NIK

Domovina

Ko sem nekoč se z vlakom peljala
in kot začarana skozi okno sem zrla,
mamica moja mi je dejala:
"A veš, kaj zdaj gledaš,
ljubica moja?
Veš, vse to naokoli
domovina je tvoja!
Tvoje je sonce, ki toplo žari,
tvoja je ptička, ki pesem žgoli,
tvoja cvetlica, ki ljubko cveti.
In tvoj je Triglav,
ki svojo glavo
dviguje ponosno v nebo,

in tvoja je reka
in travnik in gozd.
Vse te brezmejne širine, višine,
vse te lepote
in morja globine,
vse to je tvoje.
Čuvaj skrbno,
kar so ti predniki
dali v slovo!
Ne razočaraj svojega dedka,
nikoli zemlje ne prodaj,
in babice svoje tudi ne žali.
V domovino se vedno vračaj nazaj,
vedno v sebi zvesto prenašaj
svoje in prednikov korenine,

ki nikoli, pred nobenim sovragom
niso boječe klonile.
Vedno so se vsi bojevali,
da so v tej domovini ostali: "
Glej, pred menoj spet se razgrne
prelepa, prelepa ravnina
in takrat mami očarana rečem:
"Res, mami, to je moja domovina!"

Rafaela Novak, 8.r
Novinarsko-dopisniški krožek
OŠ J. Dalmatin Krško

Sposojeni transformator je že v Nuklearni elektrarni Krško

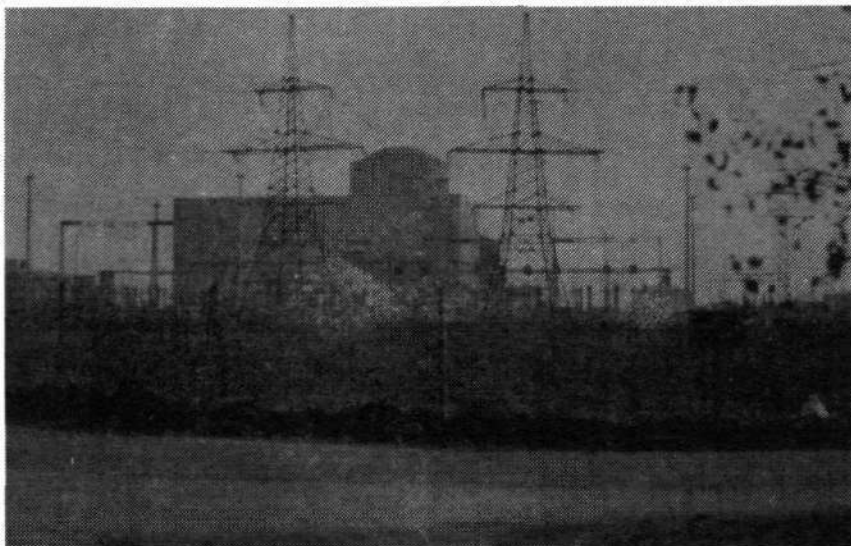
NEK, 10. 11. 88. - 29. oktobra je naša elektrarna po remontu ponovno začela s proizvodnjo električne energije. Od takrat obratujemo na 62 % moči, ker smo v neurju, o tem smo že pisali, ostali brez enega od dveh transformatorjev - vanj je "udarila strela". Popravilo poškodovanega transformatorja v tovarni Rade Končar v Zagrebu bo precej dolgotrajno. Da ne bi ves ta čas obratovali z zmanjšano močjo, smo si v elektrarni Drmno, ki se še gradi, izposodili transformator podobnih zmogljivosti, kot je naš (nazivna moč 410 MVA, 22/410 kV).

Celotna teža tega transformatorja je 347 ton. Za prevoz so mu demontirali vso opremo, ki se da demontirati, in tudi iztočili 62 ton posebnega olja, tako da je bil kos, ki ga je bilo potrebno v enem prepeljati iz Drmna v Krško, težak 257 ton. Prevoz tako težke komponente je seveda zahteven, saj so potrebna posebna prevozna sredstva in ustrezne transportne poti. Transformator je v Krško pripotoval po železnici na posebnem vagonu. Na poti je bilo kar dosti dela, saj je železniška proga od Beograda do Drmnega, po kateri je transformator potoval v Drmno, zaradi urejanja nove ranžirne postaje zasuta. Proga, ki je bila na voljo, pa je zahtevala prilagoditve tako težkemu tovoru. Podpreti je bilo treba kar pet mostov. Tudi "vagon" s tem tovorom je bil izven gabaritov železnice, tako da je na marsikaterem ovinku bilo treba umakniti prometne znake. Kljub vsemu je potekal transport zelo uspešno, saj je transformator prispel v Krško v soboto, 5. 11., in je že postavljen v "dvorišču" elektrarne.

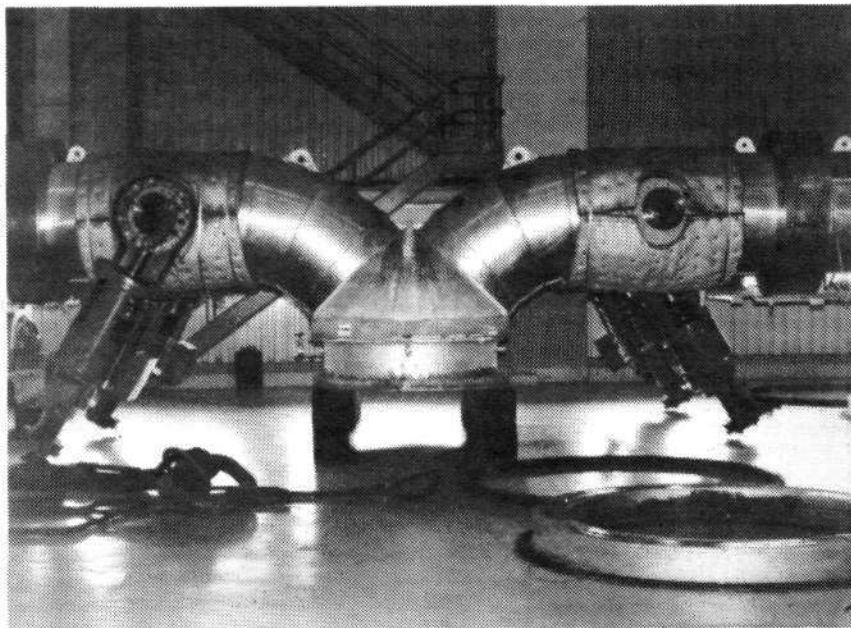
Ostalo opremo transformatorja je pripeljalo kar pet šleparjev, olje pa tri cisterne. Montaža transformatorja in priključitev na elektrarno s potrebnimi prilagoditvami se bo začela, ko bodo dispečerji dali znak, da se proizvodnja Nuklearne elektrarne Krško lahko v ta namen zaustavi. Predvidoma bodo vsa dela trajala okoli tri dni.

Ves ta trud in stroški okoli prevoza in montaže izposojenega transformatorja se bo še kako izplačal, saj bo tako Nuklearna elektrarna Krško lahko po uspešnem opravljenem remontu obratovala s polno močjo, ne da bi čakala na popravilo svojega transformatorja.

M. Karuza

Transformator je že prestavljen z železniških tirov na transportno vozilo

V TCP Djuro Salaj se je sestel slovenski koordinacijski odbor za prvomajske nagrade dela pod predsedstvom Ivana Kramerja. Na sejo so povabili letošnje nagrajence dipl. ing. Jožeta Raušla, zaslužnega za sanacijo papirnice v Titovem Drvarju, Jožeta Goropevska, Jožeta Jana in Ivana Kodriča, ob teh pa tudi nagrajenca iz leta 1983 Boža Koprivnika iz krške nuklearke, ki mu je predsednik tovarniške sindikalne konference Marjan Špes, tako kot ostalim, izročil spominsko darilce - foto: Črt Čargo.

PROGRAM "MINUS - 10"

V Sloveniji smo po II. svetovni vojni izgubili nad 17.000 ljudi in imeli več kot 270.000 poškodovanih v prometnih nezgodah. Razmere so prav katastrofalne zadnjih deset let, ko so te številke največje. Krvavi davek, ki ga neusmiljeno pobira cestni promet, nenadomestljiva izguba človeških življenj in ogromne izgube, ki jih ima družba zaradi prometnih nezgod, so nas v Jugoslaviji in Sloveniji vodili k pripravi celovitega programa za izboljšanje prometne varnosti. Tako smo se vključili v prizadevanja, ki sta jih vzpodbudili tudi Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) in Mednarodna organizacija za preventivo v cestnem prometu (PRI).

Izvršni svet skupščine SR Slovenije je na pobudo Republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na svoji seji 21. julija 1988 sprejel program za zmanjšanje prometnih nezgod v SR Sloveniji. V programu so opredeljene naloge za upravne organe in organizacije, izvajanje preventivno-propagandne akcije pa je izvršni svet naložil SPV.

Cilj vseh aktivnosti v tej akciji je zmanjšanje števila prometnih nezgod z mrtvimi in poškodovanimi udeleženci v prometu za 10% v obdobju enega leta, gledano na povprečje zadnjih treh let.

Namen akcije je, da spodbudimo drugačen odnos do varnosti v prometu in ustreznejše obnašanje pri vseh udeležencih v akciji, posebno pa pri tistih, ki so glede na svoje strokovno znanje in delovno mesto zmožni in tudi morajo prispevati k učinkovitejšemu razreševanju problemov.

V letu 1989 bomo preventivno in vzgojno akcijo usmerjali predvsem na naslednje sku-

pine udeležencev: **pešce, kolesarje, voznike koles z motorji in voznike osebnih vozil ter vse, ki jim je vožnja motornega vozila poklic.**

PEŠCI V PROMETU

Prometne nezgode se ne zgodijo slučajno, temveč so rezultat dejanj in obnašanja udeležencev v prometu. Tudi drobne napake in nepredvidnosti nas lahko ob hkratni napaki ali premajhni pozornosti drugih udeležencev v prometu pripeljejo do hude prometne nezgode. Pešci, zlasti otroci in najstarejši udeleženci v prometu, so še posebej ogroženi.

Glavne smeri za dosego cilja:

- zmanjšanje dejanskih hitrosti za 10 km/h z doslednim izvajanjem omejitev hitrosti, uvajanjem šikan in ovir, ki preprečujejo višje hitrosti, kot so dovoljene, in opozoril, kaj pomeni prehitra vožnja za varnost pešcev;
- opozarjanje pešcev na osnovna pravila varnega sodelovanja v prometu;
- akcija za boljšo vidljivost pešcev ponoči in ob slabši vidljivosti, kresničke.

KOLESARJI IN VOZNIKI KOLES Z MOTORJEM

Iz ekonomskih razlogov, vse večje zavesti o pomenu športne rekreacije, praktičnosti in ne nazadnje največje ekološke sprejemljivosti je najbolj prijazno prevozno sredstvo kolo, ki ne zahteva niti velikih posegov v prostor, zato bo vse bolj pomembno in vse več bo kolesarskega prometa. Kolo moramo spreje-

ti kot enakopravno vozilo v mestnem prometu zaradi njegove ekonomičnosti in priročnosti, vse bolj pa tudi kolesa z motorjem. Glede na število koles in koles z motorjem v prometu je njihova ogroženost še posebej velika.

Akcija bo poudarila predvsem:

- ustrezno opremo koles, tudi rekreativnih in tekmovalnih, in opremo kolesarjev;
- pomen tehnične brezhibnosti koles z motorjem, nevarnosti, ki jih pomenijo predelave;
- obvezno uporabo ustrezne zaščitne čelade za voznike koles z motorjem;
- izboljšanje sistema pridobivanja in preverjanja znanja za vožnjo koles z motorjem;
- opozorila za varno vožnjo.

VOZNIKI OSEBNIH AVTOMOBILOV

Vozniki osebnih avtomobilov so hkrati najpogostejši povzročitelji prometnih nezgod in žrtve v prometnih nezgodah. Če upoštevamo tudi potnike, izgubimo letno skoraj tristo ljudi v osebnih avtomobilih, seveda pa so ogroženi tudi vsi drugi, šibkejši udeleženci v prometu, ki so žrtve prometnih nezgod, ki jih povzročijo vozniki osebnih avtomobilov.

Akcijo usmerjamo predvsem v:

- umirjanje prometa v naselju, zniževanje hitrosti vožnje (skrite meritve kažejo, da so te daleč nad dovoljeno mejo), kar naj bi omogočilo večjo varnost pešcem in kolesarjem;
- dosego cilja, da se bo 80 % voznikov in potnikov dosledno pripenjalo z varnostnim pasom;
- zmanjševanje števila voznikov, ki vozijo pod vplivom alkohola; - vožnjo z zasenčenimi lučmi tudi čez dan, zlasti če je vidljivost le malo slabša;
- akcijo Brezhibno vozilo je varno vozilo.

DRUGI UDELEŽENCI V PROMETU

Za vse, ki sodelujejo v prometu, kot so poklicni vozniki, vodje organizacij, ki opravljajo prevoze ali so z njimi povezane, veljajo

seveda iste zahteve, oziroma točneje: pričakujemo, da bodo vsa priporočila še dosledneje izpolnjevali. Za te je potrebno vzpostaviti še doslednejši nadzor o izvajanju notranje kontrole, dopolnilnega izobraževanja in obnašanja v prometu. Akcija se seveda ne omejuje le na navedene skupine udeležencev in opredeljene naloge; to so le tiste, ki jim v letu 1989 dajemo večji pomen.

SREDSTVA OBVEŠČANJA

Uspeh in učinkovitost vzgoje, preventivne in propagandne akcije je v veliki meri odvisen od odziva in pomoči sredstev obveščanja. Zaman bodo naša pričakovanja, da bomo resnično spremenili razmere, če bodo akcije potekale brez pomoči in sodelovanja sredstev obveščanja.

Za leto 1989 bo SPV vključil v program vse akcije, ki so uspešno potekale v preteklih letih: Brezhibno vozilo je varno vozilo, Začetek in konec šolskega leta, Rumena rutica in druge.

Za izvajanje akcije v letu 1989 smo oblikovali le glavna področja delovanja. Celovit program pa bomo oblikovali na podlagi konkretnih programov vseh, ki se bodo v to akcijo vključili. Pozivamo vse, delovne organizacije, ustanove in organe, družbenopolitične organizacije, družbene organizacije in društva ter druge, da na podlagi teh opredelitev pripravijo kratke in konkretne programe, s katerimi se nameravajo vključiti v izvajanje akcije MINUS 10 %.

Pripravil D. Bučar

PREDLOGI ZA SPREMEMBO ZAKONA O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

1. Pogoji za vožnjo

Določbe zakona o temeljih varnosti cestnega prometa o ugotavljanju alkoholiziranosti in ukrepih, ki so predpisani za voznike, zaradi določb 164. člena ZTVCP ne veljajo tudi za voznike inštruktorje, zato je potrebno 79. člen spremeniti, saj voznik inštruktor pri poučevanju vožnje ne sme imeti v krvi nič alkohola.

2. Usposabljanje voznikov vozil na motorni pogon

Pri usposabljanju voznikov vozil na motorni pogon predlagamo zakonske sprostitev glede ustanavljanja avtošol, saj se je v naši družbeni praksi že večkrat potrdilo, da so posamezniki z lastnimi sredstvi ustvarjali in dosegali boljše rezultate dela od raznih družbenih združenj in institucij (organizacij, ustanov itd.).

Omogočiti je potrebno, da se bodo strokovno usposobljene osebe z visoko fakultetno ali višjo izobrazbo z deset ali več let delovnih izkušenj lahko izkazale na tem področju ter se pojavile kot lojalni konkurenti že ustanovljenim in slabo organiziranim avtošolam AMD.

Torej predlagamo tako spremembo, da bodo civilnopravne osebe lahko z lastnimi sredstvi ustanovljale avtošole kot vzgojno-izobraževalne institucije v privatni lasti, s čimer bi odpravili monopol ter omogočili inventivno in ustvarjalno delo posameznikov s tega področja. Menimo, da bi bilo potrebno takšnim vzgojno-izobraževalnim institucijam dati vsa pooblastila za izobraževanje, vključno z dovoljenjem za izdajanje potrdil o uspešno končanem usposabljanju v smislu določil 165. in 170. člena ZTVCP.

48. člen obstoječega Zakona o varnosti cestnega prometa je potrebno spremeniti ter ga formulirati tako, da bo dovoljeval izvajanje izobraževanja kandidatov s področja cestnoprometnih predpisov ter spretnosti ravnanja z motornim vozilom avtošoli v zasebni lasti, vendar z omejitvijo, da mora imeti ustanovitelj šole najmanj višješolsko izobrazbo (prometno, pravno, upravno, za področje organizacije dela itd.).

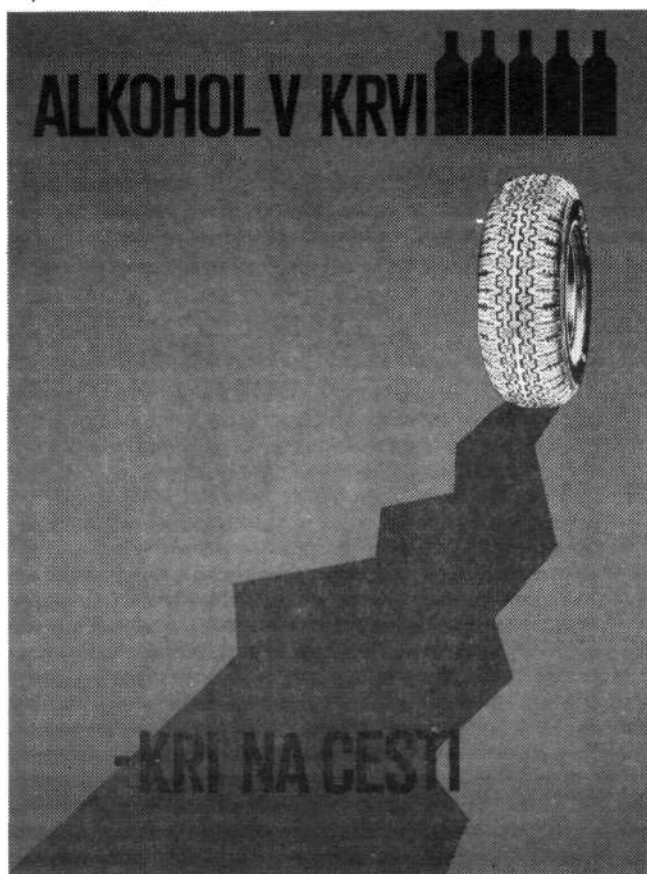
Predlagamo, da se formulacija prvega odstavka 85. člena dopolni tako, da ni potrebno imeti v lasti ustreznega šolskega prostora za teoretični pouk, kajti po občinah je v osnovnih šolah in šolah srednjega usmerjenega izobraževanja veliko neizkoriščenih, neopremljenih ali celo opramljenih učilnic za prometno vzgojo. Formulacijo je treba urediti tako, da zadostuje 1 predlog sprememb ZVCP formalno-pravna veljavna najemna pogodba.

V drugem odstavku 85. člena predlagamo ukinitev omejitve najmanjšega števila zaposlenih.

Zaradi teh zakonskih sprostitev pa je potrebno s posebnimi določili **zaostriti** nadzor upravnega organa nad delom avtošol.

V drugem odstavku 86. člena predlagamo, da se črta srednja izobrazba za predavatelje cestnoprometnih predpisov, s čimer bi zagotovili strokovnejše podajanje snovi kandidatom, saj bodo morali obiskovati predavanja po določilih novega ZTVCP vsi kandidati za voznike motornih vozil in bi bilo nesmiselno uvesti to obvezo, če ne dvignemo tudi izobrazbene strukture v avtošolah. Prihajalo bi do velikih nasprotij, saj je skoraj polovica kandidatov izobražencev z višjo ali visoko izobrazbo.

Prvi odstavek 89. člena je v nasprotju s 165. členom ZTVCP, ki je bil pravkar sprejet, zato predlagamo, da se v celoti črta.

November - mesec
boja proti
alkoholizmu

3. Vozniki inštruktorji ter učitelji predpisov

Pri vodenju dela izpitne komisije ter pri spremljanju aktivnosti v avtošolah pri AMD ugotavljamo, da je vsebina pod tem naslovom pisana "na kožo" Avto-moto zvezi Slovenije ter njenim organizacijam.

Tako predlagamo, da se v 94. členu natančneje določi, pri kateri vzgojno-izobraževalni ustanovi se opravi inštruktorski izpit; oziroma predlagamo, da se v prvi odstavek vnese "pri pooblaščenih" vzgojno-izobraževalni organizaciji. Če zakonodajalec misli, da je prav, da so pooblaščenec vse avtošole, potem je to narobe, kajti inštruktorji si med seboj ne morejo pisati potrdil, da so uspešno zaključili strokovno usposabljanje v svoji avtošoli.

Za inštruktorski izpit je pravilno, da se bodoči inštruktorji pripravljajo v avtošolah kjerkoli v Sloveniji, vendar bi morali z republiškim predpisom določiti, da se izpit opravi le pri eni vzgojno-izobraževalni organizaciji, in sicer pred posebno komisijo, sestavljeno iz:

- predstavnika avtošole, ki je kandidata za inštruktorja pripravljala za izpit, ali predstavnika Avto-moto zveze Slovenije;
- predstavnika republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje;
- predstavnika RSNZ SR Slovenije (Uprave za upravno-pravne zadeve).

Ne poznamo točnih podatkov, vendar menimo, da bi tako sestavljena komisija, ki bi se letno sestala tri- do petkrat, v celoti zadoštila potrebam, saj priliv inštruktorjev ni tako velik.

Podobno kot za opravljanje inštruktorskega izpita bi bilo potrebno urediti tudi postopek za podaljšanje inštruktorskega dovoljenja. Tako predlagamo, da pooblaščenec avtošole pripravljajo voznike inštruktorje oz. izvedejo dopolnilno strokovno usposabljanje, vendar bi morala njihovo znanje preveriti posebna komisija, ki naj bi bila sestavljena iz:

- predsednika sveta avtošole, ki je izvedla dopolnilno usposabljanje;
- predstavnika AMD, če šola deluje v njegovi sestavi, oziroma predstavnika ustanove, v katere sestavi deluje;
- predstavnika občinskega UONZ.

Dosedanja praksa izvajanja zakona je pokazala, da so avtošole AMD ..., ne da bi organizirale dopolnilno strokovno usposabljanje v obsegu, ki ga predpisuje 94. člen sedaj veljavnega ZVCP, izdajale potrdila, oz. so organizirale eno predavanje s predstavnikom AMZ Slovenije, katero je trajalo dve šolski uri, ter nato, če je bil tak inštruktor le prisoten, izdale potrdilo, da je izpolnil celotni program iz 94. člena.

Pri 100. členu predlagamo, da se doda nov odstavek: "Vozniku inštruktorju, ki je kazno-

van s pravno močno odločbo sodnika za prekrške zaradi vožnje pod vplivom alkohola ali zaradi odklonitve preizkusa v času poučevanja kandidata za voznika motornih vozil, se z odločbo odvzame inštruktorsko dovoljenje za dobo 1 leta."

4. Vozniški izpiti

Predlagamo da se v prvem odstavku 101. člena črta "več kot šest mesecev", kar bi bilo analogno s 165. čl ZTVCP, ko je zakonodajalec to določilo iz starega zakona odstranil. Isto določilo naj se črta tudi v 102. členu.

Predlagamo spremembo prvega odstavka 105. člena zakona, in sicer takole: "Preizkus s področja 'ravnanje ob prometni nezgodi' kot del izpita za voznike motornih vozil se opravi pri strokovni enoti organizacije Rdečega križa po programu, ki je v skladu s 169. členom zakona o temeljnih varnosti cestnega prometa. Kandidat opravlja izpit pred tričlansko komisijo te organizacije, s predstavnikom občinskega upravnega organa za notranje zadeve. O opravljenem preizkusu se izda potrdilo". S tem bi dali večji poudarek tudi tej temi izpita, saj se dogaja, da posamezniki, ki sodelujejo, znižujejo kriterij znanja ter so pri preverjanju zelo popustljivi, tako da najpogosteje opravijo preizkus tudi tisti, ki se niso nič pripravljali zanj. Zaradi tega velja splošno prepričanje, da je ta preizkus nepomemben.

Prospekt – kakovostna fotografska predstavitev znamenitosti Posavja.

Pri 108. členu predlagamo, da se tretji odstavek spremeni in se glasi: "Višino stroškov izpita, preizkusa in preverjanja znanja določi izvršni svet občinske skupščine, kjer je sedež izpitnega centra oziroma komisije iz 106. člena tega zakona, po predhodni uskladitvi med izpitnimi centri v SR Sloveniji." To formulacijo predlagamo zaradi krajšega postopka pri poviševanju izpitnih pristojbin, saj je le-ta zaradi čakanja, da se sestanejo izvršni sveti sosednih občin, zelo dolg in se je v sedanji praksi spričo nam znane stopnje inflacije pokazalo, da je izpitni center večkrat deficitarno posloval.

5. Pridobitev pravice za vožnjo traktorja, delovnega stroja, motokultivatorja in kolesa z motorjem

Pri 109. členu predlagamo, da se doda nova točka in se v njej predpiše tudi telesna teža, ki jo mora imeti oseba pri starosti od 15. do 18. leta, saj se v sedanji praksi zelo pogosto dogaja, da so mladoletniki tudi zelo šibke konstrukcije in lahke telesne teže; tehnike upravljanja traktorja pa nismo toliko posodobili, da bi ta element lahko zanemarili, saj je pri velikih tipih traktorja potreben sorazmerno velik pritisk na zavore ter dovolj fizične moči za premagovanje volanske sile na neasfaltiranem (najpogosteje slabo vzdrževanem) cestišču.

Pri tem predlagamo, da se izvede preciznejša analiza vzrokov in posledic nesreč s traktorji na neprometnih in prometnih površinah.

Pri 111. členu predlagamo, da se dodata dva nova pogoja za vožnjo kolesa z motorjem, in sicer:

- zdravniško spričevalo o telesni in duševni zmožnosti za voznika kolesa z motorjem;
- opravljen preizkus znanja in spretnosti vožnje kolesa z motorjem (pri izpitu tudi praktična vožnja).

Prvo alineo predlagamo zato, ker upravljajo motorna kolesa tudi osebe, ki za to nimajo psihofizičnih lastnosti (duševno bolne osebe, invalidi itd.), hitrost tega prevoznega sredstva pa je tako velika, da zahteva bistveno več psihofizičnih sposobnosti kot pa vožnja osebnega vozila.

Drugo alineo predlagamo zato, da bi se pri izpitni vožnji ugotovilo, ali kandidat na splošno obvlada vožnjo s kolesom in kolesom z motorjem, saj so pri tem potrebne spretnosti, ki človeku niso prirojene. Točnih podatkov nimamo, predvidevamo pa, da pristopajo k opravljanju preverjanja CPP tudi osebe, ki nikoli niso vozile kolesa.

Predlagamo, da se tudi za kolesa z motorjem uvedejo vozniška dovoljenja ter da se njih veljavnost podaljšuje tako kot za vozniška dovoljenja za vožnjo motornih vozil. V zadnjih letih je v prometnih nezgodah veliko udeležencev na kolesih z motorjem izgubilo življenje, zato so zaostrite na tem področju nujne.

6. Zdravstveni pregledi voznikov

Pri 120. členu zakona predlagamo dopolnitev z novim odstavkom, ki naj bi določal naslednje:

"Voznika motornega vozila, ki bo s pravnomočno odločbo sodnika za prekrške v treh letih trikrat kaznovan zaradi vožnje pod vplivom alkohola ali zaradi tega, ker ne bo dopustil preizkusa alkoholiziranosti, bo upravni organ za notranje zadeve občine, ki vodi voznika v svoji evidenci, po uradni dolžnosti napotil na kontrolni zdravstveni pregled."

S tem ukrepom bi dosegli preventivni učinek za zmanjšanje vožnje pod vplivom alkohola, saj se bo s tem štelo, da je podan utemeljen sum, da iz zdravstvenih razlogov voznik ni več sposoben za zanesljivo vožnjo.

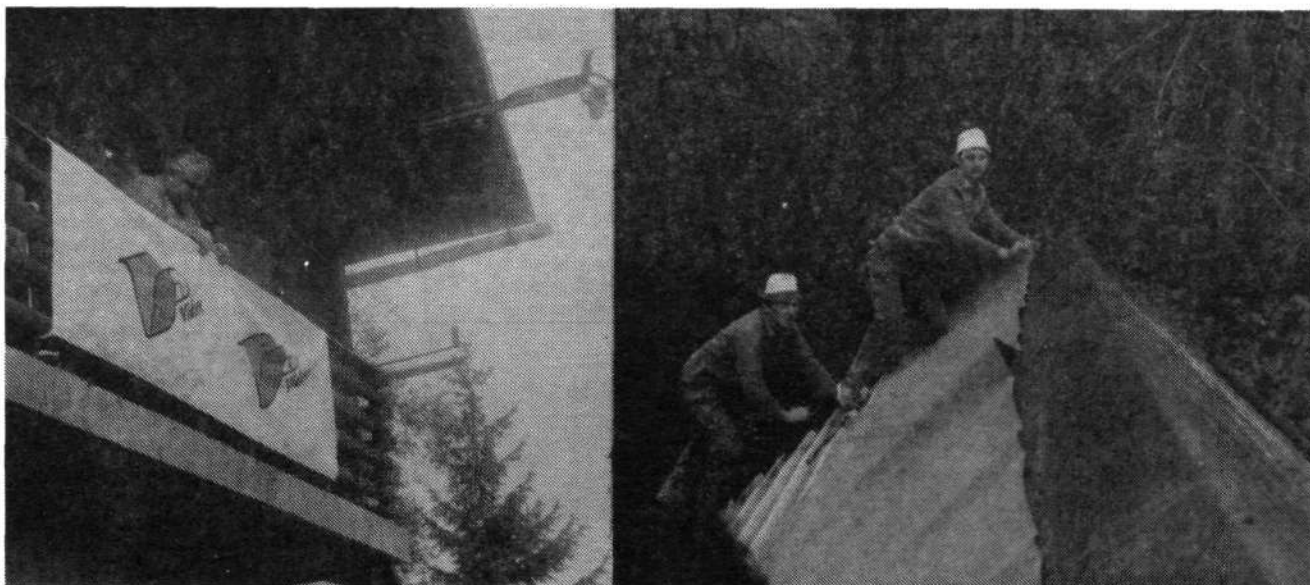

Pripravil
D. Bučar

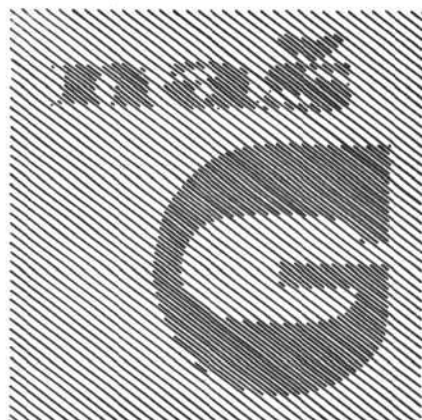
Koča na Bohorju počasi raste!

Obnovi koče na Bohorju še ni videti konca. V Planinskem društvu "Bohor" so se za to akcijo sicer odločili z velikim navdušenjem, toda ko je bilo treba zares prijeti za delo, je bil odziv silno slab. Tako se je delovnih akcij, ki so potekale skoraj vsako soboto in nedeljo od 24. septembra naprej, vsakič udeležilo le po pet-šest članov društva, največ pa deset. Kljub temu jim je nekaj le uspelo postoriti in letos bi radi opravili še betonska dela v prizidku. Če jim bo vreme naklonjeno, seveda. (Foto: M. Mikeln)

(Fo to: M. Mikeln)

Prospekt: propaganda je predvsem investicija v kakovost – letalski posnetek brestaniškega gradu ...

DOŽIVIMO SLIKOVITOST, PESTROST, RAZNOLIKOST

V tem letu se razvijajo naše kakovosti in njihovi izdelki. To je priložnost, da se predstavimo svetovni družini. Naj bodo naše izdelke, ki jih izdelujemo, kakovostni in zanimivi. Pri tem nam pomagajo naše strojne in obrtne delavnice, ki izdelujejo naše izdelke. Naše izdelke, ki jih izdelujemo, so kakovostni in zanimivi. Pri tem nam pomagajo naše strojne in obrtne delavnice, ki izdelujejo naše izdelke. Naše izdelke, ki jih izdelujemo, so kakovostni in zanimivi. Pri tem nam pomagajo naše strojne in obrtne delavnice, ki izdelujejo naše izdelke.

DOLENJSKI LIST

Dobiček se vrača v gospodarstvo

Vlado Klemenčič posavskim direktorjem

KRŠKO — Ustavni amandmaji in vrsta zakonov, ki jim bodo sledili, pomenijo temelj gospodarske reforme. Ko bodo vse te spremembe uveljavljene, se bo marsikaj spremenilo v gospodarstvu, saj bo dobiček spet dobil domovinsko pravico, delovno mesto ne bo več za vedno priznana pravica in še bi lahko

naštevali. Toda hitimo počasi, je na posvetu s posavskimi direktorji komunisti med drugim dejal Vlado Klemenčič, član predsedstva CK ZK Slovenije in nekdanji finančni minister SFRJ.

Dosedanje gospodarske reforme so namreč propadle tudi zaradi kampanjskega pristopa. Po spremembah v letu 1974 smo pri nas na veliko ustanavljali tozde, zdaj obstaja bojazen, da jih bomo prav tako ukinjali. Resda je po novem delovna organizacija temeljni poslovni subjekt, a s tem še ni rečeno, da je treba tozde kar na hitro ukiniti ali pa jim odvzeti nekatere poslovne funkcije. Nasploh se bo gospodarstvo lahko organiziralo po svoje in v skladu s svojimi

DOLENJSKI LIST

• Vse te novice, je posebej poudaril Klemenčič, pa bo treba uvajati postopoma in tudi s poprejšnjim preizkusom na eksperimentalnem vzorcu. Marsikatera novost namreč pomeni, da dosedanja ekonomska sistem postavljamo na glavo, pa tudi v samoupravljanju se bo dogodilo veliko sprememb. Delavci se bodo osebno izjavljali samo o statutu, ostali samoupravni akti pa bodo izhajali iz njega, plan pa ne bo več obveznost, vsaj na ravni družbenopolitične skupnosti ne.

Št. 44 (2046) 3. novembra 1988

potrebami, meje med zasebno in družbeno lastnino pa ne bodo več tako ostre. Svoj delež bodo lahko imeli tujci, ki pa ne bodo razpolagali samo z dobičkom, ampak tudi s premičninami in nepremičninami.

Vse to pomeni, da bo vse bolj odločal trg. Delovna organizacija bo razpolagala z vsemi delovnimi sredstvi in kapitalom, torej pravice ne bodo izhajale samo iz dela, ampak tudi iz vloženega kapitala. To odpira možnosti za vlaganje kapitala tudi zasebnikom, ki bodo lahko kupovali delnice in druge vrednostne papirje delovnih organizacij in si s tem priborili tudi pravico do soodločanja. Veliki tehnološki sistemi, ki so doslej živeli pod patronatom države, bodo še naprej sestavljeni iz delovnih organizacij. Toda zvezni zakon ne bo mogel več posegati v njihovo delovanje,

J. SIMČIČ

Vlado Klemenčič in Franc Pipan, sekretar MS ZKS Posavja

NOVOLETNA JELKA

OBČINSKA ZVEZA
PRIJATELJEV MLADINE
KRŠKO

in
KOORDINACIJSKI ODBOR PODPISNIC
SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA
ZA IZVEDBO NOVOLETNEGA
PRAZNOVANJA OTROK

POZIV

organizacijam združenega dela, družbenopolitičnim organizacijam, družbenim organizacijam, društvom in klubom v krajevnih skupnostih in občini Krško

Vsako leto v novembru in decembru poteka priprave na praznovanje novoletne jelke. V naši organizaciji smo prepričani, da novoletno praznovanje pomeni za otroke posebno doživetje. Zato ga moramo odrasli približati otrokom in poskrbeti, da bodo vsi otroci ob novem letu deležni čimbolj enotne družbene skrbi. Zaradi stabilizacijskih prizadevanj otroci ne smejo biti prizadeti, zato je toliko bolj pomembno, da se pravočasno dogovorimo o programu in začnemo s pripravami. V Občinski zvezi prijateljev mladine Krško smo se dogovorili, da bomo organizirali otroško praznovanje novoletne jelke po ustaljenem načinu, toda le v

primeru, če zberemo dovolj sredstev. Vsem nam je znano, da so se igrarice izredno podražile, prav tako ostali stroški, ki so neizogibno povezani z izvedbo programa. Vsem delovnim ljudem predlagamo, da zbiramo za praznovanje novoletne jelke po 5.000 din na zaposlenega v občini, za vse ostale oblike sodelovanja pa se dogovorimo posamezno.

Osnovne organizacije Zveze sindikatov še posebej prosimo, da vzbudijo razpravo o predlaganem znesku ter da sprejeto odločitev čimprej sporočijo na OZPM Krško, Cesta krških žrtev 59, Krško. Sredstva bomo zbirali na žiro račun OZPM Krško, številka 51600-678-65277.

Svoje pripombe o praznovanju lahko posredujete na obrazcu sklepa, upoštevali bomo vaše želje.

Poročilo o zbranih in porabljenih sredstvih bomo objavili v februarjski številki Našega glasa.

Društva in organizacije ter vse delovne ljudi in občane prosimo, da se vključijo kot aktivni sodelavci pri izvedbi programov v krajevnih skupnostih in preko koordinacijskih odborov DPM uveljavijo svoje predloge in želje.

OZPM Krško in njen koordinacijski odbor izrekata vse priznanje društvom prijateljev mladine, mladinski organizaciji, vrtcem, osnovnim šolam ter vsem tistim posameznikom, ki so ob lanskoletnem praznovanju pomagali pričarati predpraznično vzdušje otrokom in starejšim, ter pozivata, da se enako aktivno vključijo v priprave letošnjega praznovanja.

SEKRETARKA OZPM KRŠKO
Vida Ban

